

הקדמה

בבאור בדרך הרמז הרעיוני משמשות הדמויות במגילה סמלים לתכנים שונים
הידועים לנו ממקורות שונים ביהדות.
להלן הדמויות והתמונות במגילה וסמליהם:

- אחשוורוש- מסמל את האדם.
- ושתי- נפש. בספר "התניא" נקראת נפש הבהמית והיא מקור התאוות ומשכנה בכבד.
- טבעת המלך- שכל האדם. ושיקול דעתו.
- שרביט הזהב – תשומת הלב, ההקשבה.
- מדינות המלך – אברי הגוף.
- שושן הבירה – הלב.
- נערי המלך – כוחות הנפש הבהמית.
- סריסי המלך – רעיונות הבל ורעות הרוח הבאים מכלית שמאל.
- רואי פני המלך- העיצות הטובות הבאים כלית ימין.
- עבדי המלך- כוחות הגוף.
- מרדכי – היצר הטוב.
- אסתר- הנשמה. בספר התניא נקראת "נפש אלוקית".
- נשים ובעליהן – נפש ורוח.
- היהודים – מצוות ומעשים טובים.
- המן – היצר הרע הוא ס"מ הוא מלאך המות.
- זרש- לילי' הרשעה אשת ס"מ.

בדרך זו הופך סיפור המגילה למסכת חיים שעובר כל אחד מאיתנו. לכל אחד מאיתנו יש מאבקים בין יצר טוב ויצר רע המתוארים במגילה כמאבק בין המן ומרדכי. הקב"ה שבראנו רוצה לתת לנו שכר רב אולם אין הוא חפץ שנקבלו ללא מאמץ שהרי מצב זה יביך אותנו לכן נתן בנו יצר רע ואם ננצחו נקבל שכר. כדי ליצור איזון בא היצר הטוב לעזרתנו. היצר הרע נכרך באדם משעה שנולד ואילו היצר הטוב רק מגיל שלוש עשרה. רבים תמהו על קביעה זו הנראית הפוכה מן המציאות. הרי עד גיל בר המצווה הילד שקט, נוח וצייתן ומגיל ההתבגרות חלות תמורות בהתנהגות הילד, עד כדי כך שנראה לנו שדווקא כעת נכנס היצר הרע בילד. על תמיהה זו עונה הרב הגאון הרב

מגלת אסתר - הקדמה
עם פירוש "יין המשמח" – בדרך הרמז הרעיוני

דוד שלוש שליט"א רבה של נתניה ואומר: עד גיל בר המצווה היצר הרע שולט ללא מתחרים לכן הוא שוקט על שמריו וכאשר נכנס מתחרה הוא חש ששלטונו מתערער ואלו התמורות בהתנהגות הילד.
מיד עם הלידה נכרך היצר הרע לאדם כאמור "לפתח חטאת רובץ" (בראשית ד, 7) וכפי שכתוב באבות דרבי נתן:

אבות דרבי נתן פרק ששה עשר:
רבי ראובן בן אצטרובלי אומר היאך מתרחק אדם מיצר הרע שבמעיו? לפי שטיפה ראשונה שאדם מטיל באשה הוא יצה"ר. ויצר הרע אינו שרוי אלא על מפתחי הלב שנאמר (בראשית ד, 7) "לפתח חטאת רובץ" (כלומר כיצד ניתן לפרוש מהיצר הרע הרי הוא תרכובת בנפש האדם וחלק בלתי נפרד ממנו?)

בגיל בר המצווה, נכנס היצר הטוב לגוף. הגוף נקרא בספר קהלת (פרק ט, 14) "עיר הקטנה" אולם דברי היצר הטוב אינם נשמעים. מיד מתפתחת מלחמה בין היצר הרע שהוא "אזרח ותיק" או "מלך זקן וכסיל" (קהלת ד, 13) ובין היצר הטוב הנקרא "ילד מסכן וחכם" (שם, שם) שהוא ה"עולה החדש" וכל אחד מנסה לכבוש את לב האדם.

שלבי התפתחות האדם:

לאדם יש חמישה חלקים רוחניים: נפש, רוח, נשמה, חיה ויחידה.

- הנפש מקומה בכבד האדם הוא מחסן הדם והתורה מעידה (דברים יב, 23) "כי הדם הוא הנפש". הנפש אחראית על הצד המוטורי שבאדם כגון: עיכול, פעימות הלב וכו'. הנפש, נקראת בספר "התניא" הנפש הבהמית היא מקור לכל העבירות. בתורה נזכר הביטוי "נפש כי תחטא" ארבע פעמים (ויקרא ד, 2 ובפרק פסוקים: 1, 17 ו - 21).

- הרוח – מקומה בלב והיא אחראית על הדיבור והתכונות של האדם.
- הנשמה – מקומה במח האדם והיא אחראית על הקשר עם דברים רוחניים, כגון: רוח הקודש ונבואה. הגר"א סובר שהנשמה נמצאת מחוץ לגוף האדם והיא מזלו ממעל.

- חיה – זו הילה המקיפה את כל גוף האדם.
- יחידה – זו הילה המקיפה את ראש האדם.
- אור אין סוף – האור המחיה את חמישה חלקי הנפש, וזו ה"בת קול היוצאת מחורב" (אבות ו, ב) לפי דעת בעל הסולם מוהר"ל אשלג זצ"ל ניתן להשיג גם אור זה.

מגלת אסתר - הקדמה

עם פירוש "יין המשמח" – בדרך הרמז הרעיוני

האדם נולד עם נפש. בעל נפש ידוע כאדם האוהב את עצמו וממעט לתרום לסביבתו. בגיל בר המצווה מתחיל להתעורר בו אור "הרוח". רואים בילד ניצנים ראשונים של עזרה בבית ולאחים הקטנים. בגיל זה מתחיל חוש האחריות להתעורר בו והוא מתחיל לחוות דעה על מהלכים במשפחה ובמדינה. מכאן ואילך אם האדם מתקדם רוחנית הוא יכול לקבל את הרוח בשלמות, זאת על ידי קיום מצוות עם כוונתם הראויה ולימוד תורה. אם זכה הרי שבגיל עשרים תכנס בו נקודת הנשמה, כלומר הארה חלשה מאור הנשמה. אם זכה הוא יכול להגדיל אותה לקומת אור מלאה וכן על זה הדרך. רוב האנושות כיום נמצאת עם "נפש" בלבד. יחידי סגולה והם תלמידי החכמים שבדור זוכים לאור הרוח ולומדי הקבלה שבדור זוכים לאור הנשמה. אמנם גם באור הבסיסי ביותר, אור דנפש, אנו מבחינים בחמש מדרגות פרטיות שהן: נפש דנפש, רוח דנפש, נשמה דנפש, חיה דנפש ויחידה דנפש. יתר הרחבה בנושא זה ניתן לקרוא בספר "תורת הנפש, הרוח והנשמה" של הרב נחמני זצ"ל.

הקדמה זו הינה הבסיס לבאור בדרך הרמז וכפי שעין הקורא תחזינה למישרים. הגר"א זצ"ל בבאורו על דרך הרמז ייחס תכנים אחרים לדמויות במגילה כגון: אחשוורוש מסמל את היצר הרע יעוין שם.

אופני באור הרמז:

בגמרא מסכת חולין (דף קלט ע"ב) נאמר

מִשָּׁה מִן הַתּוֹרָה מֵיָיִן? (בראשית ו'). "בְּשָׁגֶם הוּא בָּשָׂר". (בשגם גימ' משה) הָמֵן מִן הַתּוֹרָה מֵיָיִן? (שם ג') "הָמֵן הָעֵץ". אֶסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מֵיָיִן? (דברים לא) "וְאֵנֹכִי הָסֵתֵר אֶסְתִּיר". מִן הַתּוֹרָה מֵיָיִן? דְּכִתִּיב, (שמות ל) "מִרְדְּוֹר". וּמִתְרַגְּמִינָן, מִיָּדָא דְכִיָּא:

מגמרא זו למדנו כי:

1. ניתן ללמוד רמז בדרך גימטריא שהרי רמזו את משה רבנו במילה "בשגם" שעולה כמנין "משה"
 2. ניתן ללמוד רמז ע"י צליל דומה אסתר לעומת "הסתר".
 3. ניתן ללמוד רמז תוך קריאת התיבה ללא ניקודה, שהרי "המן" נרמז ב"המן העץ" ואכו כך נהגנו בבאור המילה פֶּרֶס ובדרך רמז בארנו אותו כ- פֶּרֶס.
 4. ניתן ללמוד רמז ע"י שימוש בתרגום.
- הערה: לעיתים רמזנו בראשי תיבות. כדי להדגיש את האותיות שבראשי התיבות הדגשנו אותן בקו כזה.

פרק א

(א) שמחה גדולה, תינוק בא לעולם אבל הוא לא פוסק מלבכות ולילל ואומר וַיְהִי וַיְהִי וַיְהִי, ואמנם כך, צער גדול היה בַּיָּמִי בעת ש אַחֲשֵׁרוֹשׁ שהנפש ירדה מ"צרור החיים" או "עולם הנשמות" לעולם הזה הגשמי. אבל, לא היה לה ברירה ועל כורחה¹ שהיא יורדת. הקב"ה פקד על "לילה"² המלאך הממונה

¹ משנה מסכת אבות פרק ד

(כב) (רבי אֶלְעָזָר הַקָּפָר) הָיָה אוֹמֵר אוֹמֵר, הַיְלֻדִים לְמוֹת, וְהַמָּתִים לְחַיִּים, וְהַחַיִּים לְדָוֶן. לֵידַע לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אֵל, הוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבּוֹרֵא, הוּא הַמְבִּיֵן, הוּא הַדִּין, הוּא עֵד, הוּא בַּעַל דִּין, וְהוּא עֹתִיד לְדוֹן. בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאֵין לְפָנָיו לֹא עוֹלָה וְלֹא שְׁכָחָה וְלֹא מְשׁוֹא פָנִים וְלֹא מִקַּח שׁוֹחַד, שֶׁהַכֹּל שָׁלוֹ. וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֲשָׁבוֹן. וְאַל יִבְטִיחַךְ יִצְרָךְ שֶׁהָשׂוֹל בֵּית מְנוּס לָךְ, שֶׁעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה נּוֹצֵר, (וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה נּוֹלֵד), וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה חַי, וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה מֵת, וְעַל כָּרְחֶךָ אֵתָּה עֹתִיד לְתֵן דִּין וְחֲשָׁבוֹן לְפָנָי מִלְּךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

² תלמוד בבלי מסכת נדה דף טז עמוד ב
דריש רבי חנינא בר פפא אותו מלאך הממונה על ההריון "לילה" שמו ונוטל טפה ומעמידה לפני הקדוש ברוך הוא ואומר לפניו רבונו של עולם טפה זו מה תהא עליה גבור או חלש חכם או טיפש עשיר או עני וכן כתב רש"י בבאורי לספר איוב פרק ג, 2.

על הנשמות להוריד את הנפש לגוף. וכך נכנסה הנפש לגוף ולאחר הריו"ן³ ימים הוא אַחֲשֵׁרוֹשׁ נולד התינוק המֶלֶךְ והוא שלם בכל חלקי גופו מֵהַדָּוִי מהדום רגליו וְעַד שיער קודקודו השחור כְּכוֹשִׁי ומוציא לפועל את שֶׁבַע כוחותיו החשובים שהם מחשבה, ראייה, שמיעה, ריח, טעם, דיבור, ומישוש וזאת במשך וְעֶשְׂרִים וַיֵּמָּה שנות חיי הגוף ושולט בכל מְדִינָה אבריו: (ב) בַּיָּמִים הָהֵם לאחר שהתינוק גדל והגיע לגיל "בר המצווה"⁴ כְּשֶׁבֶת ודעתו מתיישבת

³ מדרש זוטא רות פרשה ד

כל הנשים יולדת למנין ה'ר"ו' בגימטריא מאתים ושבעים ויום אחד: (כלומר: 271 יום אלו ימי העיבור ולכן נקראו ימים אלו "הריון" שזה בגימטריא 271).

⁴ כך דרשנו את הפסוק: ימים – היינו שנים כגון "תשב הנערה עמנו ימים או עשור" ומיעוט ימים היינו שנתיים. "בימים" היינו ב' פעמים "ימים" כלומר ארבע שנים. "ההם" מורכב מ"הם" ו"ההם" ולכן "הם" היינו עוד ארבע שנים ו"ההם" עוד ארבע שנים. נמצאנו למדים "בימים ההם" היינו לאחר חלוף יב' שנים. "כשבת וכו' בשנה היג'. אי נמי, בשנת שלוש לאחר "מולכו" בגיל עשר.

בידיעת התורה הנותנת כבוד⁶
ללומדיה מלכותו ומלכותו וכן עד

(זה שקנה דעת) מה חסר? (מה חסר לו?) דא
לא קני מה קני? (זה שלא קנה דעת מה
קנה?)

ליקוטי מוהר"ן מהדורא קמא סימן כא
אות יא
אמרו חז"ל (נדרים מ"א): "דעת קנית מה
חסרת, ואם דעת חסרת מה קנית", כי עקר
החסרון והשלמות תלוי בדעת:

⁶ משנה מסכת אבות פרק ו משנה ג
הלומד מחברו פָּרַק אֶחָד או הִלְכָה אֶחָת או
פְּסוּק אֶחָד או דְּבִיר אֶחָד או אֶפִּילוּ אוֹת
אֶחָת, צָרִיךְ לִנְהַג בּוֹ כְּבוֹד, שֶׁכֵּן מְצִינוּ בְּדוֹד
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לִמַּד מֵאֲחִיתוּפָל אֲלֵא שְׁנֵי
דְּבָרִים בְּלִבָּד, קִרְאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפּוֹ וּמִיָּדְעוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אָנוּשׁ כְּעֶרְכִּי אֱלוֹפִי וּמִיָּדְעִי,
וְהֵלֵא דְּבָרִים קָל וְחוֹמֶר, וּמֵה דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
שֶׁלֹּא לִמַּד מֵאֲחִיתוּפָל אֲלֵא שְׁנֵי דְּבָרִים בְּלִבָּד
קִרְאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפּוֹ וּמִיָּדְעוֹ, הַלּוֹמֵד מִחֲבֵרוֹ פָּרַק
אֶחָד או הִלְכָה אֶחָת או פְּסוּק אֶחָד או דְּבִיר
אֶחָד או אֶפִּילוּ אוֹת אֶחָת עַל אֶחָת כְּמָה וְכָמָה
שֶׁצָּרִיךְ לִנְהַג בּוֹ כְּבוֹד, וְאַיִן כְּבוֹד אֲלֵא תוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֻלוּ וְתַמִּימִים יִנְחֻלוּ
טוֹב, וְאַיִן טוֹב אֲלֵא תוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לִקְחַ
טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזָבוּ:

⁷ משנה מסכת אבות פרק ו

(א) רַבִּי מֵאִיר אָמַר: כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה
לְשִׁמְחָה, זֹכֶה לְדְּבָרִים הַרְבֵּה, וְלֹא עוֹד אֲלֵא
שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוּ כְּדָאֵי הוּא לוֹ, נִקְרָא רַע,
אָהוּב, אָהוּב אֶת הַמָּקוֹם, אָהוּב אֶת הַבְּרִיּוֹת,
מְשַׁמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת,
וּמִלְבָּשֶׁתוֹ עֲנָה וְיִרְאָה, וּמִכְשָׁרְתּוֹ לִהְיוֹת צָדִיק
חֲסִיד יֵשׁר וְנֶאֱמָן, וּמִרְחֻקָּתוֹ מִן הַחֲטָא,

עליו המֶלֶךְ אֲחִישֵׁרוֹשׁ עַל כָּסֵא
מְלָכוֹתוֹ אֲשֶׁר וְהוּא מִתְחִיל לִמְלוֹךְ

על הגוף על ידי בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה
ליבו שהרי (מפי הרב טייכנר שליט"א)
"לב באברים כמלך בגדוד": (ג)

בְּשִׁנֵּת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ כִּשְׁהוּא בְּגִיל
שלוש אחרי שמלך על עצמו בגיל
עשר דהיינו כשנעשה חתן "בר
המצווה" עֲשֵׂה מִשְׁתָּה חֲשֹׁבֹן
נפש והחליט שמהיום הוא מתקן
דרכו לְכָל שָׂרָיו בְּכָל כִּשְׁרוֹנוֹתָיו

וְעַבְדָּיו וְכוּחוֹת גּוֹפּוֹ חֵיל הַמִּתְחַזְּקִים
בו. אמנם בגיל זה הם בבחינת פָּרֶס

"פָּרֶס" היינו חצי וּמְדִי אך הם
גדלים בו מִיָּדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ
הַפְּרִתָּמִים וּפְרִים תַּמִּיד כְּמִים וְשָׂרֵי

הַמְּדִינֹת וְכֵן מִתְפַּתְּחִים בּוֹ כּוּחוֹת
הגוף והשכל הניכרים בְּלִפְנֵיו שֶׁהָרִי
"חכמת אדם תאיר פניו" (קהלת ח, 1)

(ד) ובימי החשבון בְּהִרְאָתוֹ הוּא
רואה למה ניתן להגיע. ניתן להשיג

אֶת עֲשָׂר עוֹשֵׁר⁵ רוּחֲנִי כְּבוֹד

⁵ מדרש רבה קהלת פרשה ז פסוקה לב

"דעת חסרת מה קנית דעת קנית מה חסרת".
תלמוד בבלי מסכת נדרים דף מא עמוד א
אמר אביי נקטינן, אין עני אלא בדעה
במערבא אמרי דדא ביה (מי שיש בו דעה)
כולא ביה (יש לו הכל) דלא דא ביה (מי
שאין בו דעת) מה ביה? (מה יש בו) דא קני

בחדרי הלב החיצוניים "בתי בראי"
(חגיגה ה ע"ב) **גַּנֵּת** וחדרי הלב
הפנימיים "בתי גוואי" **בֵּיתָן**
ובנקודת הלב הפנימית ביותר
הנקראת "רעותא דליבא" של
הַמֶּלֶךְ הגוף:(ו) ובימי חשבון הנפש
חור התחווירו לו כמה קושיות
באמונה ולמד ב-**כַּרְפֵּס** הלכה,
במזי תורה, פשטי המקראות וסודות
הקבלה **וּתְכֵלֶת** בתכלית העיון.
הלימוד היה **אָחוּז** מתובל ב**חֲבִילִי**
בוץ בנמשלים **וְאַרְגָּמָן** ובמשלים.
כשם שהארגמן מושך את העין כן
המשלים מושכים את הלב **עַל**
גְּלִילִי כֶסֶף ובמדרשי הגדה, שהכל
נכספים אליה **וְעֲמוּדֵי יֶשׁׁשׁ** והלימוד
עֲמֹד על משנתו מפורשת **מִטּוֹת**
וסיפורי **זָהָב וְכֶסֶף** מעשיות שהכל
רוצים בם ואומרים "זֶה הַבֵּי"
ונכספים אליהם **עַל רִצְפַת** תוך
שהוא שיבוץ סיפורי ה- **בֵּהֱט** תורה
בֵּה "טוב" **וְיֶשׁׁשׁ** ומעשי תנאים
הנזכרים ב**שִׁישָׁה וְדָר** סדרי משנה
וְסִחָרָת ומשניות חיצוניות הן
הבריתאות:(ז) בדרך לימודו
וְהַשְׁקוֹת הוא נעזר ב**כָּלִי** בהמחשות
כגון: תמונות שירטוטים וכו' אלו

כמה התורה **וְאֵת יֶקֶר** יקרה⁸
תַּפְאָרֶת ומפוארת⁹ **גְּדוּלָתוֹ** ורחבה
ובכך הגה **יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים**
וּמֵאֵת יוֹם:(ה) **וּבְמִלּוֹאֵת הַיָּמִים**
הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ חתן "בר
המצווה" הוא הגוף **לְכָל הָעָם**
כוחות הרוח **הַנִּמְצָאִים** השוכנים
בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה בליבו **לְמַגְדוֹל**
מיחידה דרוח **וְעַד קֶטֶן** נפש דרוח
מִשְׁתָּה חשבון נפש ותיקון המידות
שְׁבַעַת יָמִים כי הלב הוא כבחינת
השבת בזמן **בְּחֶצֶר** הבירור היה

ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה
ותושיה בינה וגבורה, שְׁנֶאֱמַר לִי עֵצָה
ותושיה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה, וְנוֹתַנָּת לִי
מַלְכוּת וּמַמְשָׁלָה וְחֻקּוֹר דִּין, ומגלִין לוֹ רִזִּי
תורה, וְנַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂי הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנֶהֱרַ שְׁאִינוֹ
פּוֹסֵק, וְהָיָה צָנוּעַ וְאָרְךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל
עֲלֻבוֹנוֹ, וּמַגְדִּילָתוֹ וּמְרוֹמְמָתוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים:

⁸ תלמוד בבלי מסכת הוריות דף יג עמוד
א
אמר רב אחא ברבי חנינא דאמר קרא "יקרה
היא מפנינים" מכהן גדול שנכנס לפני
ולפנים.

⁹ תלמוד בבלי מסכת תענית דף ז עמוד
א
אמרה ליה ברתיא דקיסר לרבי יהושע בן
חנניה אי חכמה מפוארה בכלי מכוער. מכאן
שהתורה נקראת "חכמה מפוארת"

עזרים חשובים כ-זָהָב ועוד למד
וְכָלִים מְכָלִים בספרים שוֹנִים
שונים כגון: וַיֵּין מַלְכוּת בדיחות
וחידות רַב לרוב כִּיד הַמֶּלֶךְ כפי
יכולתו: (ח) וְהַשְׁתִּיָּה וההשפעה
על אישיותו כְּדַת חייבת להיות אֵין
אִנֹּס ללא כפיה כִּי כֵן יִסֹּד שהרי
פה מייסדים אישיות חשובה
כַּהֲמֶלֶךְ השולט עַל גופו כָּל
וכשרונותיו רַב ומידותיו בִּיתוֹ
שעימו לַעֲשׂוֹת שיהיו כְּרָצוֹן
מונהגים לפי אִישׁ תורה שבכתב
וְאִישׁ ותורה שבעל פה שהרי דרשו
חז"ל "סמכוני באשיות" תרי
אישות הן (שיר השירים רבה ב, טז): (ט)
והנה חתן בר המצווה שהיה עד
היום ברשות היצר הרע מקבל
לתוכו גם את היצר הטוב. היצר
הרע לא מוכן לוותר על הממלכה
בה שלט עד כה ללא עוררין
ומתחיל לעורר קרבות ולכן גַּם
וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָה הנפש הבהמית
התאוה לכל דבר עֲשֵׂתָה מְשִׁתָּה
נָשִׁים רוצה להפיל את נער "בר
המצווה" ברשתה בֵּית הַמַּלְכוּת
אֲשֶׁר ולכבוש שוב לַמֶּלֶךְ
אֲחִשְׁוֶרֶשׁ את ליבו: (י) בַּיּוֹם

הַשְּׁבִיעִי ללימוד המעמיק וחשבון
הנפש כְּטוֹב לַב הַמֶּלֶךְ החתן בַּיּוֹם
ביינה של תורה, הוא רואה את
הדרך הנכונה ומתחיל להתחרט על
עברו אָמַר ואומר לעצמו לְמַהוֹמֵן
באיזו ריקנות חייתי, מֵאֻמָּה לא
היה לי בְּזִתָּא אילו בזיונות היו לי
חֲרָבוֹנָא הכל חָרַב סביבי בְּגִתָּא
בגדתי במסורת וְאַבְגָּתָא רעב רוחני
היה מנת חלקי. מה שידעתי נחשב
לאותיות א ב ג מתוך א-ת זֶתֶר די
צעב וְכִרְכָּס כרסם את ליבי שְׁבַעַת
שבע הַפְּרִיסִים חסרונות אלו
הַמְשָׁרְתִים אֶת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
אֲחִשְׁוֶרֶשׁ היו מנת חלקי וסבבוני
עד כה בחיי: (יא) וכעת כשהאמת
יוצאת לאור יש לְהִבִּיא במשפט
אֶת וְשִׁתִּי הנפש הבהמית שבי
הַמֶּלֶכָה המפתה אותי לדבר עבירה
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ למבחן השכל הישר
וזאת כשהיא בְּכֶתֶר מַלְכוּת במלא
כוחה לְהִרְאוֹת הַעַמִּים וְהַשָּׂרִים
אֶת יָפִיָּה וכוחות השכל יחליטו כִּי
אם טוֹבֵת מְרָאָה היא והאם היא
מראה לי דרך טובה או טוֹוה רשת
לרגלי: (יב) וְתִמְאֵן הַמֶּלֶכָה וְשִׁתִּי

והנה הנפש הבהמית מסרבת לְבוא
למשפט השכל בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ כאשר
ציוה הגוף אֲשֶׁר שהיה עד כה בְּיַד
בשליטת הַסְּרִיסִים היצר הרע
הנחשב כסריס שלא עושה פירות
וְיִקְצֹף הַמֶּלֶךְ הגוף מֵאֵד על עצם
הסירוב וְחֲמָתוֹ בְּעֵרָה בּוֹ כשזכר
ימי עונויו: (יג) וַיֹּאמֶר מִיד הַתִּיּעֵץ
הַמֶּלֶךְ עִם לַחֲכָמִים יִדְעִי הָעֵתִים
היועצים, כוחות דעתו, המבדילים
בין יום ולילה, בין קודש לחול בין
דרך התורה להפכה כִּי כֵן דָּבַר
הַמֶּלֶךְ כך נוהג המלך להתייעץ
שהרי שמו מעיד עליו "מלך" נמלך
בדעתו לִפְנֵי כָל יִדְעֵי דַת וְדִין: (יד)
וְהִקְרַב אֵלָיו והיועצים הקרובים
לליבו אומרים לו כך: כְּרִשְׁנָא מלא
כֶּסֶךְ בתורה כל הַשְּׁנָה שֶׁתֵּר
שֶׁתִּלְמַד תּוֹרָה לַבָּיִם אֲדָמְתָא
תהיה אדם תורני כך שה- תְּרִשִׁישׁ
תּוֹבָה תִּשְׁשֵׁי בך. ותלמד אותה מָרָס
במֶרֶץ רב. ואת מְרִסְנָא מדרשי
רבותנו שֶׁאֵל נֶאֱבָל בנקל מְמוּכָן ובכך
תהיה מוֹכֵן ליום הדין. אלו הם
שְׁבַעַת שבעה הדרכים שְׁרִי שנתנו
היועצים ועוד אמרו פָּרַס חלק את

היום. חציו לעמל דרך ארץ וחציו
לעמל תורה וּמִדִּי אך תתמיד בכך
מידי יום ביום ובכך תהיה מֵרָאִי
פְּנֵי הַמֶּלֶךְ מלכי המלכים הקב"ה
ותזכה להיות מְהִישְׁבִּים ראשנה
בְּמַלְכוּת בגן עדן ותהנה מזיו
השכינה: (טו) כָּדַת מָה לַעֲשׂוֹת
אמר הגוף לשכל דון לי דינה
בְּמַלְכָּה וְשִׁתִּי של הנפש הבהמית
מלכת התאוות הזו עַל אֲשֶׁר לֹא
עָשִׂתָה עמדה למשפט השכל. תמיד
היא אומרת "למה זה תשאל?" או
"עכשיו אין זמן" אֶת מֵאֵמֶר הַמֶּלֶךְ
אֲחֻשְׁרוּשׁ בְּיַד הַסְּרִיסִים: (טז)
וַיֹּאמֶר מוֹמֵן מְמוּכָן היועץ לעניני
ה"לעתיד לבא". היום הוא נראה
כאן כבעל מום (מומכן כתיב), אך
לעתיד הוא ימכמך (ממוכן קרי) את
הנשפטים לפניו לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַשָּׂרִים לא על הַמֶּלֶךְ הגוף לְבַדּוֹ
עֲוֹתָה וְשִׁתִּי הַמַּלְכָּה הקילקול
בכבד מקום משכן הנפש הבהמית
משפיע כִּי עַל כָּל הַשָּׂרִים על כל
כוחות הגוף וְעַל כָּל הָעַמִּים וכל
כוחות הנפש אֲשֶׁר שְׁבָכַל מְדִינוֹת
אברי הגוף הַמֶּלֶךְ אֲחֻשְׁרוּשׁ: (יז)
כִּי יֵצֵא דָבַר הַמַּלְכָּה עַל כָּל

הנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בְּעֲלִיָּהֶן בְּעֵינֵיהֶן
בְּאִמְרָם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ אָמַר
לְהַבִּיא אֶת וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָה לְפָנָיו
וְלֹא בָּאָה כֹל הַגּוֹף יַחְטָא וְכֹל אֲבִיר
יִמְשָׁךְ אַחֵר הַתְּאוּוֹת וְכֹל תִּיקוֹן הַגּוֹף
יֵאבֹד: (יח) וְהַיּוֹם הַזֶּה תֵּאֱמָרָה
שְׂרוֹת פָּרֶס וּמִדֵּי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת
דְּבַר הַמֶּלֶכָה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ
וּכְדִּי וְאִם לֹא נִשְׁפּוּט אֶת הַנֶּפֶשׁ
בַּמִּבְחָן הַשְּׂכָל יִתְחַזַּק כַּח הַתְּאוּוֹת
וְהַבְּזִיּוֹן וְקִצָּף יִשְׁלֹטוּ בְּכָל: (יט) אִם
עַל הַמֶּלֶךְ הַשְּׂכָל טוֹב יֵצֵא דְבַר
מַלְכוּת יִפְקוֹד עַל אֲבִירֵי הַגּוֹף
מִלְּפָנָיו וְיִכְתֹּב בְּדִתִּי וְתִתְקַבֵּל
הַנְּהִיגָה בְּרוּרָה פָּרֶס שֶׁתִּשְׁתַּלַּב
בַּהֲדָרָה בַּהֲנַהֲגַת הַגּוֹף וּמִדֵּי וּמִיִּדֵּי
פַעַם תַּעֲלֶה רֵמֶת הַצִּיּוֹת וְלֹא יַעֲבֹר
וְלֹא תִתְחַלֵּף בַּהֲוִירָה אַחֶרֶת אֲשֶׁר
שֶׁהַחַל מֵהַיּוֹם לֹא תִבּוֹא וְשִׁתִּי
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וּמֵהַיּוֹם אֵין לָהּ רֵשׁוֹת
לְהִתְקַרֵּב אֶל אַחֲשֵׁרוֹשׁ הַגּוֹף וְכִפִּי
שֶׁרִמְזוּ חִז"ל "אוֹר לֹאֲרַבְעָה עֶשֶׂר
מִבְּעֵרִים אֶת הַחֲמִיץ" (פִּסְחִים א,א)
וּמַלְכוּתָהּ וְהַשְּׁלֹטוֹן בַּגּוֹף יִתֵּן
יַעֲבֹר הַמֶּלֶךְ לְרַעְיוֹתָהּ הַטּוֹבָה
לִידֵי כּוֹחַ טוֹב יוֹתֵר מִהַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית

מִמֶּנָּה וְהִיא תֵּאבֹד אֶת שְׁלֹטוֹנָהּ
בַּגּוֹף וְכַדְרָהּ תִּשָּׁב בְּבֵית אֶפֶל
בְּבִכְיָה שֶׁמִּמּוֹן וְעִצְבוֹת וּמִימְלָא
תִּחְשַׁב כִּמְתָה: (כ) מִיד קִיבֵל הַגּוֹף
אֶת עִיצַת הַשְּׂכָל וְנִשְׁמַע פְּתִגָּם
פֶּרֶס תּוֹרָה גְּלוּיָה מֵאִיתוֹ הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה תִתְבַּצֵּעַ בְּכָל מַלְכוּתוֹ
שְׁנוֹת חַיָּיו כִּי רַבָּה הִיא מֵאָה
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה. וְהַהוֹרָאָה וְכָל הַנָּשִׁים
הַנִּפְשוֹת יִתְּנוּ יָקָר כְּבוֹד לְבַעֲלֵיהֶן
לְרוּחַ הַשּׁוֹכֵנֶת בֶּן לְמַגְדוֹל מִיַּחֲדָה
דְּנִפְשָׁה¹⁰ וְעַד קֶטֶן נֶפֶשׁ דְּנִפְשָׁה: (כא)
וְיִיטֵב הַדְּבַר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף
וְהַשָּׂרִים וְכּוֹחוֹתָיו וְיַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ
כְּדִבְרֵי מְמוֹכָן: (כב) וְיִשְׁלַח סְפָרִים
מִיד פֶּקֶד אֶל כָּל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ
לְכָל אֲבִירָיו אֶל מְדִינָה וּמְדִינָה
כְּכֹתֶבָה וְאֶל עַם וְעַם כְּלִשׁוֹנוֹ
בְּבַחֲיִנַת חֲנוּךְ לִנְעֹר עַל פִּי דְרָכּוֹ
לְהִיּוֹת כָּל אִישׁ רוּחַ שֶׁל הָאִישׁ
שֶׁרֶ שׁוֹלֵט בְּבֵיתוֹ בְּנִפְשׁוֹ וַיִּצְרוּ
וּמִדְּבַר וּמִנְהִיג, מִלְשׁוֹן "יִדְבֹר עִמָּם
תַּחֲתִינוּ" אֶת הַגּוֹף כְּלִשׁוֹן עַמּוֹ
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל סְבֵא:

¹⁰ ראה את ההקדמה.

פרק ב

(א) לאחר הדברים האלה
המעמד הנשגב של כריתת כוחות
הנפש הרעים וקבלת עול מלכות
תורה ויראת שמים כַּשֶׁךְ חֲמַת
הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ זָכַר אֶת וְשִׁתִּי
הנפש הבהמית שבו וְאֵת אֲשֶׁר
עָשָׂתָה סִירֻבָּהּ לְבוֹא לְמַשְׁפָּט
השכל וְאֵת אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֶיהָ
העברתה מהשילטון על הגוף, הנה
באו ימים שאין בהם חפץ (שבת קנא
ע"ב) ואז: (ב) וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ
כוחות הנפש הבהמית המנוערות
מתוך מְשֻׁרְתֵּי וְכָל רְצוֹנָן לְמַשׁוֹךְ
ליבו שִׁיעֶשֶׂה בְּצוֹן תַּאֲוֹתָיו, וַיֹּאמְרוּ
לוֹ יִבְקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעֻרוֹת בְּתוּלוֹת
טוֹבוֹת מְרָאָה אֲפֹשֶׁר לְשַׁקֵּם אֶת
כוחות הנפש הבהמית שנכרתו:
(ג) וַיִּפְקֹד הַמֶּלֶךְ אֲדוֹנָנוּ הַגּוֹף אֲנָה
מִנֵּה פְקִידִים מִתּוֹךְ הַגּוֹף אֲבָרִים
חֲשׁוּבִים כְּגֹן: עֵינִים וְלֵב שֶׁהֵם שְׁנֵי
סִרְסוּרֵי עֲבִירָה בְּכָל מְדִינוֹת
מְלָכוֹתָיו שִׁיְהִיו מְמוּנִים עַל כָּל אֲבָרֵי
הַגּוֹף וַיִּקְבְּצוּ אֶת כָּל נַעֲרָה
בְּתוּלָה נֶפֶשׁ בַּהֲמִית טוֹבַת מְרָאָה
הַמוֹשְׁכָה אֶת הָעֵין וְהַלֵּב אֶל שׁוֹשָׁן
הַבִּירָה וַיַּכְנִיסוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ לְלֵב אֶל

בית הנשים לתוך חדרי הלב אל

יד והיא תהיה בפיקוח הַגָּא הַגָּאוֹה
סְרִיס הַמֶּלֶךְ שׁוֹרֵשׁ כָּל הָעֲבִירוֹת
וְהַמְרוּקְנָת מִתּוֹכָן אֶת הַגּוֹף וְהוֹפְכָתוֹ
לְאִילָן סֶרֶק שִׁמֵּר הַמִּמְתִּין, כְּמוֹ
"וַאֲבִיו שִׁמֵּר אֶת הַדָּבָר" (בראשית
לז, 11) הַנָּשִׁים מִתִּי תִּגִּיעַ לִידוֹ נֶפֶשׁ
וְנִתּוֹן תִּמְרוּקֶיהָ וְהַגָּאוֹה מִסְפֶּקֶת
לֵהֵן אֶת כָּל מַחֲסוּרָן: (ד) וְהַנְּעָרָה
וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תִּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ
תִּתָּאִים לְגוֹף תִּמְלֶךְ תִּשְׁלֹט עַל
הַגּוֹף תַּחַת בְּמָקוֹם וְשִׁתִּי הַנֶּפֶשׁ
הַבַּהֲמִית שֶׁהוֹעֲבִירָה מִשְׁלֹטוֹנָהּ וַיִּיטֵב
הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ
כֵּן: (ה) בֵּין כוחות הנפש היה כח
נִסְתָּר, יִצֵּר טוֹב, הַנִּקְרָא אִישׁ מִסְכָּן
וְחֹכֶם (קהלת ט, 15) וְהוּא הִיָּה יְהוּדִי
רוֹדֵף אַחֵר מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
הִיָּה וְנִכְנָס לֹא מִזְמָן לְגוֹר בְּשׁוֹשָׁן
הַבִּירָה בְּלֵב וְשִׁמּוֹ וְהוּא הִיָּה
מְרֻדָּכִי מוֹרֵד בְּדֶרֶךְ הַתַּאֲוֹת וְהִיָּה
אוֹמֵר לְגוֹף בֶּן בְּנֵי הַיֶּקֶר, אֲנִי רוֹצֵה
יֹאִיר לְהַאֲדִיר לְךָ דֶּרֶךְ בֶּן בְּנֵי מַחְמַדִּי,
אֲנִי שִׁמְעִי שִׁמְעֵי דְבָרֵי בֶן בְּנֵי
הָאֱהוּב, קִישׁ אֲנִי מְקִישׁ עַל פֶּתַח
לְבַךְ הָאֵטוֹם אִישׁ יְמִינִי אֲנִי בַּחֵד

לך דרך תורה הניצבת לימין הקב"ה
שנאמר "מימינו אש דת למו" (דברים
לג, 2): (ו) אולם אֲשֶׁר הִגְלָה דבריי
הצדיק אינם נשמעים למרות היותו
מִירוּשָׁלַיִם ממקום התורה עם
הגלה אֲשֶׁר הִגְלָתָהּ וחכמתו
נותרה בזויה עם יִכְנִיָּה למרות
שהוא מכון את הגוף לעבודת ד'
מֶלֶךְ יְהוּדָה וּמַלְכוּת ד' אֲשֶׁר
הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר והגוף דוחה
אותו ואומר לו: "אל תִּבְיַב אותי"
מֶלֶךְ בָּבֶל אל תַּבְלַבֵּל דעתי, טוב
לי ככה: (ז) והיצר הטוב וְיִהִי אִמֵּן
החל להאיר לגדל ולטפח אֶת
הַדָּסָה הנשמה היא אֶסְתֵּר
המוסתרת בלב כל אדם פנימה בֵּת
דָּדוּ היא באה מצד היצר הטוב כ'
וכעת היא קטנה והארתה בגוף
קלושה ואין לה אפשרות לשלוט
בגוף כמו אֵב וְאֵם השולטים בבית
ללא עוררין וְהַנְּעִרָה והנשמה יִפֹּת
תֹּאֵר מדריכה את הגוף לַתּוֹרָה
וְטוֹבַת מְרָאָה וּמְרָאָה לו הדרך
הטובה וּבְמֹת אֲבִיהָ וְאִמָּהּ וכאשר
התייאשה מלשלוט בגוף לִקְחָהּ
מִרְדְּכִי היצר הטוב לו על מנת

להפוך את הגוף ל**בֵּת** לבן
תורה: (ח) וְיִהִי בְּהִשְׁמַע דְּבַר
הַמֶּלֶךְ החלטת הגוף וְדָתוֹ
וּבְהִקְבֵּץ נְעֻרוֹת נַפְשוֹת רַבּוֹת אל
שׁוּשַׁן הַבִּירָה הלב אל יד
לטיפולה של הַגִּי הגאווה הידועה
וּתְלַקַּח בעל כורחה אֶסְתֵּר הנשמה
אל בֵּית הַמֶּלֶךְ אל יד הַגִּי שְׁמֵר
הַנָּשִׁים: (ט) וּתִיטֵב הַנְּעִרָה
בְּעֵינָיו וּתִשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו וְיִבְהֵל
אֶת תְּמָרוּקִיָּה זה לימוד מוסר.
כשם שהתמרוק מסיר את השיער
ומעדן את הבשר כן לימוד המוסר
מסיר את הכוחות הרעים ומטפח את
הכוחות הטובים שבנפש וְאֶת
מְנוּתָהּ זה לימוד תורה שבכתב
ותורה שבעל פה ולכן כתוב בלשון
רבים "מנותיה" וזה עיקר המזון של
הנפש האלוקית לְתֵת לָהּ וְאֶת וכן
לימוד שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת שבע חכמות
חיזוניות כגון: רפואה, חשבון,
מוסיקה וכו' הַרְאִיּוֹת הנחוצות
לְתֵת לָהּ להתפתחותה מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ וְיִשְׁנָהּ והנשמה קבלה יחס
מועדף מכל שאר כוחות הנפש וְאֶת
נְעֻרוֹתֶיהָ כוחות הנשמה לטוב

בֵּית הַנָּשִׁים: (י) לֹא הִגִּידָה
הַמְשִׁיכָה כְּמוֹ "נָגִיד וּנְפִיק" (דניאל
10,2) כְּלוּמָר אֶסְתֵּר הַנִּשְׁמָה לֹא
חִבְרָה אֶת עֲצָמָה אֶת עֲמָה וְאֶת
מוֹלְדָתָהּ לַמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
שֶׁמִּקּוּרָם מִמֶּנָּה כִּי מְרַדְּכִי הֵיכָר
הַטוֹב צָוָה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד
כְּדֵי לֹא לַעֲוֹרֵר אֶת הַיֹּצֵר הָרַע: (יא)
וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מְרַדְּכִי הֵיכָר הַטוֹב
מִתְהַלֵּךְ מִקִּיף לִפְנֵי חֲצַר בֵּית
הַנָּשִׁים אֶת הַמֶּלֶךְ לִדְעוֹת כְּדֵי לַעֲקוֹב
אֲחֵרֵי אֶת שְׁלוֹם קִצֵּב הַתַּפְתּוּחוֹת
אֶסְתֵּר הַנִּשְׁמָה וּמָה וּכִיצַד הַגּוֹף
יַעֲשֶׂה בָּהּ מִתִּיחָס אֵלֶיהָ: (יב)
וּבַהֲגִיעַ תֵּר זֶמֶן וּמוֹעֵד נִעְרָה
וְנִעְרָה שֶׁל הַנִּשְׁמָה לָבֹא לַהֲכַנֵּס
אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ לַגּוֹף מִקֶּץ
הַיּוֹת לָהּ כְּדֵת הַנָּשִׁים שְׁנִים
עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמְלֹאוּ יָמֵי
מְרוּקִיָּהּ תִּיקוֹנוֹ שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים
בְּשָׁמֶן הַמֶּר לִימּוֹד הַהֲגָדוֹת וְשִׁשָּׁה
חֳדָשִׁים בְּבִשְׁמִים וּתִירְגוֹל מַעֲשֵׂי
שֶׁל גְּמִילוֹת חֲסִדִּים. כֹּשֶׁם שֶׁרִיחַ
הַבִּשְׁמִים נוֹדֵף לַמְּרַחֲקִים כֵּן שְׁמוֹ שֶׁל
"אִישׁ הַחֲסֵד" מִתְפָּרֵס וּבִתְמָרוֹקֵי
הַנָּשִׁים וּלִימּוֹד תוֹרַת הַמוֹסֵר. כֹּשֶׁם

שֶׁהַתְּמָרוֹק מְסִיר אֶת הַשִּׁיעָר וּמַעֲדֵן
אֶת הַבָּשָׂר כֵּן לִימּוֹד הַמוֹסֵר מְסִיר
אֶת סִיגֵי הַמִּידוּת, הַתְּכוֹנוֹת בַּנִּשְׁמָה
וּמַעֲדָנָה: (יג) וּבָזָה וּבָאָלוּ הַיָּבִי
חֹדֶשׁ שְׁעוֹלִים לַמִּנִּין "זֶה" הַנִּעְרָה
הַנִּשְׁמָה בָּאָה נִכְנָסֶת אֶל הַמֶּלֶךְ
הַגּוֹף אֶת כָּל אֲשֶׁר תֵּאֱמַר הַנִּשְׁמָה
יִנָּתֵן לָהּ כִּגּוֹן: תְּפִילוֹת צְדִיקִים
לָבֹא עֲמָה שִׁיִּסִּיעוּ אוֹתָהּ מִבֵּית
הַנָּשִׁים מִהַשְׁכָּל אוֹ הַדַּעַת עַד בֵּית
הַמֶּלֶךְ הַלֵּב, בְּבַחֲיִנַת "וַיִּדְעַת הַיּוֹם
וְהַשְּׁבוֹת אֶל לִבָּהּ": (יד) בְּעָרֵב
הִיא בָּאָה בְּסוּד "נִפְשֵׁי אוֹיְתִיךָ
בְּלִילָה" (ישעיה כו,9) וּבְבִקְרָה
בְּבַחֲיִנַת "אֵף רוּחִי בְּקִרְבִּי אֲשַׁחֲרֶךְ"
(שם) הִיא שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים
שְׁנֵי אֶל יָד לְטִיפּוּחָם שֶׁל שְׁעִשְׁגִּז
הַשְּׁעִשׁוּעִים וְהַרוּגִז סְרִיס הַמֶּלֶךְ
כּוֹחוֹת הַרְסָנִיִּים הַמְדַּלְדִּים אֶת הַגּוֹף
שֶׁמֶר הַפִּילְגָשִׁים לֹא תָבֹא עוֹד
אֶל הַמֶּלֶךְ בְּסוּד עֵיבוֹר, כְּלוּמָר
לַהֲכַנֵּס שׁוֹב אֶל הַגּוֹף כִּי אִם חֲפֹץ
בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם: (טו)
וּבַהֲגִיעַ תֵּר אֶסְתֵּר הַנִּשְׁמָה בֵּית
אֲבִיחַיִל הַנִּקְרָאָה "אֶשֶׁת חֵיל" דָּד
מְרַדְּכִי אֲשֶׁר לָקַח לוֹ לְבַת לָבֹא

אֶל הַמֶּלֶךְ לַהֲכַנֵּס לַגּוֹף לֹא בִקְשָׁה
דָּבָר כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר יֹאמַר הַגִּי
סָרִיס הַמֶּלֶךְ שִׁמְר הַנָּשִׁים וְתִהִי
אֶסְתֵּר הַנִּשְׁמָה נִשְׁאֵת חֵן בְּעֵינֶי
כָּל רְאִיָּה: (טז) וְתִלְקַח בַּעַל
כּוֹרַחַה נִלְקַחַת אֶסְתֵּר הַנִּשְׁמָה
מִ"צָּרוּר הַחַיִּים" אֶל הַמֶּלֶךְ
אֲחִשְׁוֶרֶשׁ הַגּוֹף אֶל בֵּית מַלְכוּתוֹ
בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הַמַּעֲיִד עַל קְדוּשָׁתוֹ
בְּבַחֲנִית "הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ"
(ויקרא כז, 32) הוּא חֹדֶשׁ טִבַּת
הַמַּעֲיִד עַל טוֹבָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ
הָאֱלֹוִקִית, כִּי טִבַּת מֵרָאָה הִיא
בְּשָׁנֹת שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ אַרְבַּע שָׁנִים
חִיזוֹר אַחֵר נִפְשׁוֹ הָאֲבוּדָה וְזָכָה בָּהּ,
בְּבַחֲנִית אֵין אָדָם עוֹמֵד עַל דַּעַת רַבּוֹ
אַלּא לְאַחֵר אַרְבַּעִים שָׁנָה (עֲבוּדָה
זֶה ה' ע"ב) : (יז) וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ
הַגּוֹף אֶת אֶסְתֵּר נִשְׁמָתוֹ מְכָל
הַנָּשִׁים הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וְהַנֶּפֶשׁ
הַשְׂכֵּלִית וְתִשָּׂא חֵן וְחֹסֶד לְפָנָיו
מְכָל הַבְּתוּלֹת שֶׁאֵר כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ
וַיִּשָּׂם כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרָאשָׁה
וַיִּמְלִיכָהּ הַמֶּלֶךְ אוֹתָהּ עַל כָּל גּוֹפּוֹ
תַּחַת וְשִׁתִּי וְהַחֲלִיט שֶׁמִּיּוֹם זֶה הוּא
נִמְשָׁךְ אַחֵר הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה
וְהַטְּהוּרָה: (יח) וְכִדִּי לַהֲקַל עַל חֲלָקֵי

הַגּוֹף, שֶׁאֲבָדוּ אֶת שְׁלֹטוֹן הַתְּאוּוָה,
לִקְבֹּל אֶת עוֹל הַנִּשְׁמָה הוּא וַיַּעֲשֵׂה
עוֹרֵךְ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתָּה לִימּוּד גְּדוֹל
מִקִּיף לְכָל שָׂרֵיו כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ,
כְּשֶׁרוֹנוֹתָיו וְעַבְדָּיו כּוֹחוֹת הַגּוֹף אֶת
מִשְׁתָּה אֶסְתֵּר וְהִנָּחָה וְכֵן נָתַן
מַעַט מִנוּחָה לְמַדְיָנוֹת לְאִיבָרָיו
עָשָׂה וַיִּתֵּן מִשְׁאֵת וַיֵּצֵא מִסֵּפֶר
יָמִים לְבֵית מִרְגּוּעַ כִּיד
הַמֶּלֶךְ: (יט) אֲוֹלָם הַמַּאֲבָק עַל הַגּוֹף
לֹא פוֹסֵק וְכִהְיָ בְּתוֹלֹת שְׁנִית
וְכּוֹחוֹת הַתְּאוּוָה חוֹזְרִים וּמַחֲדָשִׁים
מֵאֲבָקָם וּמִרְדָּכִי וְהִיצֵר הַטּוֹב מִתַּחֲנוֹן
לְשִׁלוּט בַּגּוֹף אֲוֹלָם לֹא מִקְבֵּל רְשׁוּת.
אֵתָה תִּהְיֶה יוֹעֵץ חִיצוֹנִי יֹשֵׁב וְתִשָּׁב
בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף אֲוֹלָם לַגּוֹף
עַדִּיין אֵינֶךְ מוֹרְשָׁה: (כ) אֵין אֶסְתֵּר
הַנִּשְׁמָה הָאֱלֹוִקִית אֵינָה מִגְדֵּת
מִגְלָה מוֹלְדָתָה יִיחּוּדָה וְאֵת עֲמָה
אוֹפִיָה הַמִּיּוּחָד כֶּאֱשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ
מִרְדָּכִי הִיצֵר הַטּוֹב וְאֵת מֵאֲמֶר
מִרְדָּכִי אֶסְתֵּר עָשָׂה כֶּאֱשֶׁר
הִיָּתָה בְּאֲמָנָה אֵתָו: (כא) בְּיָמִים
הֵהֱם וּמִרְדָּכִי הוּא הִיצֵר הַטּוֹב
עַדִּיין אֵינּוּ שׁוֹלֵט בַּגּוֹף אֶךְ יֹשֵׁב
בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וּמִבְקֵשׁ לְמַלּוֹךְ עַל

כי על עץ אדם הראשון חטא בעץ
הדעת ומשך לגופו את היצר הרע.
הגוף מסר דין וחשבון ולכן ויכתב
בספר דברי הימים כתב את דבר
החטא ותיקונו לפני המלך:

פרק ג

(א) אחר הדברים האלה שכח
הגוף את היצר הטוב והחל גדל
לטפח המלך אחשוורוש הגוף את
המן בן המדתא האגגי הוא היצר
הרע וינשאהו ושמע בעצתו וישם
את כסאו מעל כל השרים
והחשיב אותו מכל כוחות הנפש
אשר אתו בקרבו: (ב) וכל עבדי
המלך כוחות הגוף אשר בשער
המלך הנמצאים בסמוך לגוף
כרעים ומשתחווים להמן
וממליכים עליהם את היצר הרע כי
כן שהרי כך צנה אישר לו המלך
הגוף ומרדכי אולם היצר הטוב לא
יכרע לא היה מוכן לקבל את מרות
היצר הרע ולא ישתחוה ולא למלא
את פקודותיו: (ג) ויאמרו עבדי
המלך כוחות הגוף אשר בשער
המלך הנמצאים סמוך לגוף

הגוף, ועדיין נותרו כוחות רעים
השולטים בגוף והם שלוחי הקצף
שהרי חמישה גדודים הם: משחית,
חרון, אף, שצף וקצף. שני כוחות
"הקצף" הם בגתן הבגידה ותרט
וסביאת התירוש שני כוחות רעים
סריסי המסרסים ומרוששים את
המלך הגוף משמרי והם רק
ממתינים הפך לראות את סופו
המר של הגוף ויבקשו לשלח יד
ובקשו להחטיא את במלך
אחשוורוש הגוף: (כב) ויודע הדבר
למרדכי היצר הטוב גילה את
המזימה מבעוד מועד והעיר את
עיני ויגד לאסתר המלכה הנפש
האלוקית היא הנשמה ותאמר
והיא הזעיקה את כוחות ההצלה
בהדליקה לפני הגוף "אור אדום"
והעירה אותו לשוב בתשובה
אסתר והנשמה מצליחה להעביר
את המסר למלך לגוף השקוע
בהבלי הזמן בשם מרדכי הוא
היצר הטוב: (כג) ויבקש הדבר
ואכן חיפש הגוף וחקר וימצא ומצא
שיש בו כוחות שליליים ויתלו
שניהם ותיקן מעשיו בוידוי, חרטה
וקבלה לעתיד. וסיבת החטא ידועה

אומרים לְמֶרְדֵּכִי לִיצַר הַטּוֹב מִדּוּעַ
אֵתָּה עוֹבֵר אֶת מְצוֹת
הַמֶּלֶךְ? (ד) וַיְהִי בְּאֶמְרָם
אֲלֵיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם
וַיִּגִּדּוּ הַסָּבוּ אֶת תְּשׁוּמַת לֵב לְהִמָּן
יִצַּר הָרַע לְמִרְיוֹ שֶׁל הַיִּצָּר הַטּוֹב כְּדִי
לְרֹאאוֹת לְבַחּוֹן אֶת כּוּחוֹ הַיַּעֲמָדוֹ
דְּבָרֵי מֶרְדֵּכִי שֶׁל הַיִּצָּר הַטּוֹב כִּי
כִּיּוֹן שֶׁהוּא הַגִּיד גִּילָה לָהֶם אֲשֶׁר
שֶׁהוּא יְהוּדִי צְדִיק: (ה) וַיֵּרָא
וּכְשֶׁנּוֹכַח הִמָּן הַיִּצָּר הָרַע כִּי אֵין
מֶרְדֵּכִי הַיִּצָּר הַטּוֹב כִּרְעַ
וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ מִקְּבֵל מִרוֹתוֹ וַיִּמְלֹא
הִמָּן חֲמָה נִזְכּוֹר שֶׁהַחִימָה הִיא
אֶחָת מִגְדוּדֵי הַיִּצָּר הָרַע. כֹּאֵן הַחִימָה
הַפְּכָה לְגִדּוֹד הַמּוֹבִיל: (ו) וַיִּבֶז
בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבַדּוֹ
אָמַר הַיִּצָּר הָרַע "וְכִי רַק בִּיצַר הַטּוֹב
יֵשׁ לַעֲשׂוֹת שְׁפָטִים? כִּי הִגִּידוּ לוֹ
אֶת עִם מֶרְדֵּכִי וַיִּבְקֹשׁ הִמָּן
לְהַשְׁמִיד יֵשׁ לַחֲסֹל אֶת כָּל הַמַּחֲנָה
שֶׁל הַיִּצָּר הַטּוֹב וּלְאַבֵּד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים הַמִּצְוֹת וְהַמַּעֲשִׂים
הַטּוֹבִים שֶׁעָשָׂה אֲשֶׁר בְּכָל מַלְכוּת
אַחֲשֵׁרוֹשׁ הַגּוֹף עִם מֶרְדֵּכִי
כְּשֶׁנַּחֲהָ עֲלִיו רוּחוֹ שֶׁל הַיִּצָּר

הַטּוֹב: (ז) אָמַר הַיִּצָּר הָרַע "מִתִּי נִזְגַל
מִמֶּנִּי הַגּוֹף"? וְנִזְכַּר שֶׁזֶּה הִיָּה בְּחֻדָּשׁ
הָרִאשׁוֹן הוּא חֻדָּשׁ נִסָּן בְּשָׁנַת
שְׁתֵּים עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ
אִז כְּשֶׁלְּגוֹף הַתְּכוֹנָנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת
מִסִּיבַת "בֵּר הַמִּצְוֹה" הַתִּגַּב הַיִּצָּר
הַטּוֹב וְהַכְרִית אֶת הַתְּאוּוֹת וְגִרַשׁ
אוֹתִי מִמַּלְכוּתִי. מַה אַעֲשֶׂה? חֲשַׁב
וּלְבַסּוֹף הִפִּיל פֹּר הוּא הַגּוֹרֵל
לְפָנָי הִמָּן כִּי דָּרְכוֹ שֶׁל הַיִּצָּר הָרַע
לִנְחֹשׁ מִיּוֹם לַיּוֹם וּלְעוֹנוֹן כְּלוּמָר
לְקַבּוֹעַ בְּאִיזוֹ עוֹנָה הַכִּי טוֹב לְאַבֵּד
אֶת כָּל הַמִּצְוֹת וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים
שֶׁבָּאוּ מִצַּד הַיִּצָּר הַטּוֹב וּמִחֻדָּשׁ
לְחֻדָּשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֻדָּשׁ
אַדָּר: (ח) וַיֹּאמֶר הִמָּן הַיִּצָּר הָרַע
לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ לְגוֹף יֵשְׁנוֹ עִם
כּוּחַ עַמּוּם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרֵד בֵּין
הָעַמִּים שֶׁאֵר הַכּוּחוֹת בְּכָל מַדִּינֹת
מַלְכוּתְךָ מוֹסְתֵר בְּאִיבְרִיךָ וְדַתִּיָּהֶם
שְׁנוֹת מִכָּל עִם וְאֶת דַּתִּי פְּקוּדַת
הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף לְקַבֵּל שְׁלִטוֹנִי אֵינָם
עוֹשִׂים מִצִּיִּיתִים וְלְמֶלֶךְ וְלֶךְ הַגּוֹף
אֲנִי אֹמֵר אֵין שָׁהָ לְהַנִּיחָם לֹא
כְּדֹאֵי לְקִיִּים מִצְוֹת כִּי "הַיּוֹם
לַעֲשׂוֹתָם וּמִחָר לְקַבֵּל שְׁכָרָם". הַיִּצָּר
הַטּוֹב אֹמֵר לֶךְ לְהַתְּאַמֵּץ בְּקִיּוֹם

המצוות אך לא נותן שכר הוא אומר
שבועולם הזה אין שכר לקיום
המצוות. רק בעולם הבא יש
שכר: (ט) אם על המלך טוב
יכתב לאבדם כדאי לך להתחרט
על קיום מצוות ומעשים טובים
ועשרת אלפים כפר כסף אשקול
על ידי עשי המלאכה להביא אל
גנזי המלך אשפיע לך מיידית
תענוגים: (י) ויסר המלך והגוף
מתפתה לעצת היצר הרע ומפקיד
את טבעתו שיקול דעתו מעל ידו
ויתנה להמן בן המדתא האגגי
בידי היצר הרע צרר היהודים
הסולד מקיום מצוות: (יא) ויאמר
המלך הגוף להמן ליצר הרע
הכסף הכיסופים שאתה מבטיח לי
נתון לך מסורים לך והעם ועל
המעשים הטובים שבאו מצד
הכוחות העמומים שבי הרי הם
לעשות בו פטוב בעיניך בידיך כי
אני מתחרט על עשייתם: (יב)
ויקראו ספרי המלך בחדש
הראשון בשלושה עשר יום בו
יכתב ככל אשר צוה המן אל
אחשדרפני המלך ואל הפחות
אשר על מדינה ומדינה ואל שרי

עם ועם מדינה ומדינה ככתבה
ועם ועם כלשונם בשם המלך
אחשורש נכתב ונחתם בטבעת
המלך: (יג) ונשלוח ספרים ביד
הרצים היצרים, שליחי היצר הרע
אל כל מדינות המלך לכל אברי
הגוף להשמיד להרג ולאבד את
כל היהודים מנער ועד זקן טף
ונשים הגוף מתחרט על כל
המעשים הטובים שעשה ביום אחד
בשלושה עשר לחדש שנים
עשר הוא חדש אדר ושללם
ופירותיהם לבוז לאבד: (יד)
פתשגן פירוש תמציתי שנתן גוף
לנפש הכתב להנתן דת יש פקודה
בכל מדינה ומדינה שיש לקיימה
בכל איבר מאיברי הגוף גלוי לכל
העמים ברורה לכל כוחות הנפש
להיות עתדים ליום הזה: (טו)
הרצים יצאו דחופים בדבר
המלך והדת וההוראה נתנה
נשמעה בשושן הבירה בלב
והמלך והגוף והמן עם היצר הרע
ישבו לשתות התיישבו ללמוד פרק

במסכת "יצר הרע" וְהָעִיר¹¹ שׁוֹשֶׁן

פרק ד

והלב נְבוֹכָה היה בצער:

(א) וּמֶרְדֵּכִי וְהִיצֵר הַטּוֹב יָדַע זֶה

מכבר את המזימה השטנית אֶת כָּל

אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מֶרְדֵּכִי אֶת

בְּגָדָיו מִסִּיר הוּא אֶת כָּל הַמַּסָּכִים

וַיִּלְבֹּשׁ שֵׁק וְאַפָּר וּמַדְלִיק "נורות

אדומות" וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וּמַכְרִיז

¹¹ שיטה מקובצת מסכת נדרים דף
לב עמוד ב

"עיר קטנה" זה הגוף. ודימהו לעיר קטנה שיש עיירות גדולות ממנה הרבה כך יש בריות שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו גדולות מאד ממין האדם. ואחר שדמה הגוף לעיר קטנה אמר כי אנשיה הם מועטים שהם רמז לאיברים. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה זה יצר הרע וקורהו מלך גדול על שם הממשלה הגדולה שנותנים לו האיברים עליהם. ואמר כי המלך הגדול הזה בנה בעיר מצודים גדולים לילכד בהם בני אדם ולהכשילם רמז ליצר שפורס מצודה ללכוד ולהכשיל בהם האיברים והם התאוות הגשמיות שגורמים האדם לחטוא. ומצא בה איש מסכן וחכם. הורה באמרו ומצא בה כי תחלה נתן באדם יצר טוב מיהא. וכן משמע מדבריהם כאמרם אימתי ניתן באדם יצר הרע באדם משעה שננער לצאת ממעי אמו שנאמר לפתח חטאת רובץ. וידוע הוא שיצר הטוב ניתן בו משעה שיש חיות באיבריו שאז נתנה בו נשמה. וקרא ליצר הטוב מסכן לפי שהאיברים אין נותנים לו ממשלה כלל והוא מסכן וחכמתו בזויה. ואם האיברים שומעים לו וממליכים אותו עליהם יכול הוא להציל את העיר בחכמתו שיגרום

לאיברים שנדמו לאנשים לעשות תשובה ומעשים להציל הגוף שהוא נדמה לעיר. ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא. דבשעת שהאיברים נמשכים אחר טבעם ויסורים והם תאוות הגשמיות ואז היצר הטוב נשכח לגמרי. ומה שכתוב החכמה תעוז לחכם היא הנפש החכמה והמשכלת שהיא יצר הטוב והיא תעוז לחכם בתשובה ומעשים טובים ויצילהו מפעולת עשרה שליטים אשר בעיר שהן עשרה האיברים שעיקר תנועת האדם בהם ועל ידם נעשית כל עבירה והם הידים שגוזלין וחומסים והורגים ומכים והרגלים שהולכים לעשות העבירה והעינים שרואים והם התחלת כל עבירה והם הסרסורים המרגלים כל עבירה ואזנים השומעים לשון הרע וראש הגויה שבסבתה נעשית כל עבירה של ניאוף והפה שמדבר לשון הרע ומחרף ומגדף והרבה עבירות הנעשות על ידו. ושאר האיברים הם שמשים לאלו. הרי"ף ז"ל:

בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת בְּגוֹף הַחוּלָה וַיִּזְעַק
זַעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה:(ב) וַיָּבֹא עַד
לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבֹא אֶל
שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלָבוּשׁ שֶׁקֶ וְהוּא
מִנְסָה לְאוֹתָת לַגּוֹף עַל מַחֲלָתוֹ
הָאֲנוּשָׁה:(ג) וּבָכַל מְדִינָה וּמְדִינָה
וְכָל אִיבָר מֵאִיבָרֵי הַגּוֹף מְקוֹם
אֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ רָצוֹן הַגּוֹף וְדָתוֹ
וּפְקוּדָתוֹ מִגִּיעַ אֲבָל גְּדוֹל לַיהוּדִים
כָּל הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁנַּעֲשׂוּ מֵאוֹתוֹ
אִיבָר מִצְטַעֲרִים צַעַר עֲמוּק וְצוֹם
וּבְכִי וּמִסְפָּד שֶׁקֶ וְאַפָּר יֵצַע
לְרַבִּים:(ד) וּתְבֹאִינָה וּתְבֹאֲנָה נַעֲרוֹת
אֶסְתֵּר כּוֹחוֹת הַנִּשְׁמָה וְסָרִיסִיָּה
עוֹשֵׂי דְבָרָה וַיִּגִּדּוּ לָהּ עַל צַעַר
הַיֹּצֵר הַטּוֹב וְצַעַר הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים
שֶׁעוֹמְדִים לְהִתְבַּטֵּל וּתְתַחַלְחַל
הַמַּלְכָּה מְאֹד וּתִשְׁלַח בְּגָדִים
אֲמָרָה לוֹ אוֹלִי יֵשׁ לִמְתֵּן אֶת
הַתְּגוּבוֹת לְהַלְבִּישׁ אֶת מֶרְדֳּכָי
וּלְהַסְתִּיר אוֹתוֹ בַּמַּסְכִּים וּלְהַסִּיר
שָׁקוֹ וּלְהַשְׁתִּיק אֶת הַצַּעֲקוֹת מֵעַלְיוֹ
וְלֹא קִבֵּל:(ה) וּתִקְרָא אֶסְתֵּר
לְהִתֵּן מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
הָעֵמִיד לִפְנֶיהָ וּתְצַוְהוּ עַל מֶרְדֳּכָי
לְדַעַת מֶה זֶה וְעַל מֶה זֶה:(ו)

וַיֵּצֵא הֶתֶר אֶל מֶרְדֳּכָי אֶל רְחוֹב
הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ:(ז)
וַיִּגַּד לוֹ מֶרְדֳּכָי וּמִסְפָּר לוֹ עַל
הַקְּנוּנִיָּא שֶׁנַּעֲשָׂה הַגּוֹף עִם הַיֹּצֵר הָרַע
הַמִּבְקֵשׁ אֶת כָּל אֲשֶׁר קָרְהוּ לְקַרֵּר
אֶת הָאָדָם מִעֲשִׂיַת מִצְוֹת וְאֶת
פָּרִשְׁת הַכֶּסֶף וְאֶת הַכִּיִּסּוּפִים
אֲשֶׁר אָמַר שֶׁהִבְטִיחַ הַיֹּצֵר הָרַע
הָמֵן לְשִׁקּוֹל עַל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ לַעֲנוֹג
בָּהֶם אֶת הַגּוֹף בַּתְּמוּרָה לוֹיִתוֹר עַל
בְּיָהוּדִים הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים
וּלְאַבְדָּם:(ח) וְאֶת פֶּתִישָׁן כְּתָב
הַדָּת אֲשֶׁר נָתַן בְּשׁוֹשָׁן בְּגוֹף
לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהִרְאוֹת אֶת
אֶסְתֵּר זֹעֵק הַיֹּצֵר הַטּוֹב לַנִּשְׁמָה
וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצַוֹת עָלֶיהָ לָבֹא
אֶל הַמֶּלֶךְ אֲנִי עוֹרְרִי אֶת הַגּוֹף
בְּכָל מִינֵי אוֹפְנִים וְאֶפִּילוֹ עַל יָדֵי
חִלּוּמוֹת וְכוּ' לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקֵּשׁ
מִלִּפְנֵי עַל עֲמָה הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים
לְבַל יֵאבְדוּ:(ט) וַיָּבֹא הֶתֶר וַיִּגַּד
לְאַסְתֵּר אֶת דְּבָרֵי מֶרְדֳּכָי:(י)
וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְהִתֵּן וּתְצַוְהוּ אֶל
מֶרְדֳּכָי:(יא) כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם
מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל
אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ

אֶל הַחֹצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא
יִקְרָא אַחַת דָּתוֹ לְהִמִּית אִין לִי
רְשׁוֹת לַעֲוֹרֵר אֶת הַגּוֹף לְבַד מֵאֲשֶׁר
יוֹשִׁיט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת שְׂרָבִיט
הַזֶּהָב אֵלָּא אִם כֵּן זְכִיתִי לִקְבֹּל
מִהַגּוֹף תְּשׁוּמַת לֵב רֵאוּיָה וְחִיָּה וְאַנִּי
לֹא נִקְרָאתִי לְבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה
שְׁלוֹשִׁים יוֹם: (יב) וַיִּגִּדּוּ לְמֶרְדֳּכָי
אֶת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר: (יג) וַיֹּאמֶר
מֶרְדֳּכָי לְהִשִּׁיב אֶל אֶסְתֵּר אֵל
תְּדַמִּי בְּנִפְשָׁךְ לְהַמְלִיט בֵּית
הַמֶּלֶךְ מִכָּל הַיְּהוּדִים: (יד) כִּי אִם
הַחֹרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בְּעֵת הַזֹּאת רֹחַ
וְהַצֵּלָה יַעֲמֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם
אַחֵר וְאֶת וּבֵית אָבִיךָ תֵּאבְדוּ הֲרִי
אִם הַגּוֹף יֵאבֵד גַּם אֶת תֵּאבְדִּי וְיָמִי
יִזְדַּע אִם לָעֵת כָּזֹאת הִגַּעְתָּ
לְמַלְכוּת וְהֲרִי הַגּוֹף הַמְּלִיךְ אוֹתָךְ
עָלָיו וְכַעַת הַזֶּמֶן לַעֲוֹרֵר אֶת הַגּוֹף
מִלְשָׁקוֹעַ בְּתִרְדַּמַּת הַזֶּמֶן: (טו)
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהִשִּׁיב אֶל
מֶרְדֳּכָי: (טז) כְּדִי לִשְׁכַּנֵּעַ אֶת הַגּוֹף
לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, יֵשׁ לַעֲוֹרֵר בּוֹ אֶת
הַנִּיצוֹץ הַיְּהוּדִי וְזֹאת עַל יְדֵי לֶךְ
כְּנוֹס אִיסוֹף כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשָׂה אֶת
כָּל הַיְּהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשָׁן

בְּכָל יְמֵי חַיָּיו וְצוּמוֹ וְלִהְיוֹת חֹזֵק
בְּלִימּוּד הַתּוֹרָה עָלָיו וְאֵל תֹּאכְלוּ
וְאֵל תִּשְׁתּוּ וְאֵל תִּקְבְּלוּ הַשְּׁפַעַת
דַּעוֹת כּוֹזְבוֹת שְׁלֹשֶׁת יָמִים לִילָה
וְיוֹם גַּם אֲנִי הַנִּשְׁמָה וְנִעְרָתִי וְשֹׂאֵר
כּוֹחוֹתַי אֲצוּם נִתְחַזֵּק כֵּן כְּאִמּוֹר
וּבְכֵן וּבְכַח הַתּוֹרָה וְאִיסוֹף כָּל
הַנִּקְדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה הַגּוֹף וְכוּ'
אֲבֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֲכַנֵּס בְּתוֹקֶף אֵל
הַגּוֹף אֲשֶׁר לֹא כֹדֶת וְכֹאֲשֶׁר
אֲבִדְתִּי וְאִם לֹא אִקְבֹּל אֶת תְּשׁוּמַת
לֵב הַרֵאוּיָה הֲרִי שֶׁאֲבִדְתִּי לֹא
הַצִּלְחָתִי בְּמִשְׁמַח: (יז) וַיַּעֲבֹר
מֶרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכָל אֲשֶׁר צִוְּתָה
עָלָיו אֶסְתֵּר:

פרק ה

(א) וַיְהִי יְמֵי צַעַר וְסִיגוּפִים עֲבָרוּ
עַל הַנִּשְׁמָה וְכּוֹחוֹתֶיהָ, אוֹלָם בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי גִבְרוּ הַזְכוּיּוֹת וְתִלְבָּשׁ
אֶסְתֵּר וְהַנִּשְׁמָה הַתְּחַזְקָה וְעִטְתָּהּ
הוֹד הַדָּר וּמַלְכוּת וְתַעֲמֹד בְּחֹצֵר
בֵּית הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית וְנִכְנְסָה
לְתוֹכִי לִיבּוֹ שֶׁל הַגּוֹף מִקּוֹם הַנִּקְרָא
"מִפְתַּח הַלֵּב" נִכְח בֵּית הַמֶּלֶךְ
וְהַמֶּלֶךְ וְהַגּוֹף יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶּא

מַלְכוּתוֹ שְׁקוּעַ בַּהֲבִלֵי הַזְּמַן בְּבֵית
הַמַּלְכוּת נִכַּח פֶּתַח הַבַּיִת: (ב)
וַיְהִי כִּרְאוֹת הַמֶּלֶךְ וּכְאִשֶּׁר הַגּוֹף
הַתְּעוֹרֵר וַחֲשׂ אֶת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
הַנִּשְׁמָה עֹמֶדֶת בְּחֹצֵר מִתְּקַרְבֶּת
אֵלָיו בְּבַחֲיִנַת "קוֹל דּוּדֵי דּוֹפֵק"
נִשְׁאַה חֵן בְּעֵינָיו הַחֲלוּ הַרְהוּרֵי
תְּשׁוּבָה צָפִים בְּלִיבּוֹ וּמִיד וַיִּזְשֹׁט
הַמֶּלֶךְ וְהַגּוֹף לְאַסְתֵּר אֶת שְׂרָבִיט
הַזֶּהָב תְּשׁוּמַת הַלֵּב וְהַהֲקִשְׁבָּה
אֲשֶׁר בִּידּוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר הַנִּשְׁמָה
וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשְּׂרָבִיט וְהִיא זֹכָה
לִקְבֹּל אֶת הַהֲקִשְׁבָּה שֶׁל הַגּוֹף: (ג)
וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף הַסִּקְרוֹן
לְבִיקוֹר הַפְּתָאוּמִי שֶׁל הַנִּשְׁמָה שׁוֹאֵל
מֶה לָּהּ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַיִּמָּה
בְּקִשְׁתָּהּ עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת אֲנִי
אֶפִּילוּ מֻזְכָּן לְהַמְלִיךְ אוֹתָךְ עַל חֲצִי
וַיִּנָּתֶן לָּהּ: (ד) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר
הַנִּשְׁמָה אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבוֹא
הַמֶּלֶךְ וְהָמֶן אֲנִי בָּא אֶתָּה וְהִיצֵר
הָרַע שֶׁבֶךְ הַיּוֹם אֶל הַמִּשְׁתָּה
בְּרִצּוֹנִי לְהַשְׁקוֹת אֶתְכֶם כְּלוּמָר
לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיכֶם מִדְּרָכֵי הַטּוֹבָה
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לּוֹ: (ה) וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ מִהֲרוּ אֶת הָמֶן הִיצֵר הָרַע

לְעֲשׂוֹת אֶת דְּבַר אֶסְתֵּר וַיָּבֹא
הַמֶּלֶךְ וְהָמֶן אֶל הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר
עָשְׂתָה אֶסְתֵּר: (ו) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְאַסְתֵּר בְּמִשְׁתָּה הַיּוֹם מֶה
שְׂאֵלְתָּ וַיִּנָּתֶן לָּהּ וַיִּמָּה בְּקִשְׁתָּהּ
עַד חֲצִי הַמַּלְכוּת וַתַּעֲשׂ: (ז) וַתַּעַן
אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר שְׂאֵלְתִי
וּבְקִשְׁתִּי: (ח) אִם מִצָּאֵתִי חֵן
בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב
לִתֵּת אֶת שְׂאֵלְתִי וְלְעֲשׂוֹת אֶת
בְּקִשְׁתִּי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֶן אֶל
הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָּהֶם
וּמִחֵר אֶעֱשֶׂה כְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ: (ט)
וַיֵּצֵא הָמֶן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵחַ וְטוֹב
לֵב וְכִרְאוֹת הָמֶן אֶת מִרְדָּכִי
בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא קָם וְלֹא זָע
מִמֶּנּוּ וַיִּמְלֹא הָמֶן עַל מִרְדָּכִי
חֲמָה: (י) וַיִּתְּאֶפֶק הָמֶן וַיָּבֹא אֶל
בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיָּבֹא אֶת אֶהֱבִיּוֹ וְאֶת
זָרֶשׁ אִשְׁתּוֹ הִיצֵר הָרַע קוֹרָא
לְלִילִי הַמִּרְשַׁעַת מִבֵּית הַמַּאֲהָב
שֶׁלָּה שֶׁהָרִי זֶה דְּרָכָה לְנֶאֱפֵק וּלְהַנִּיחַ
שִׁירִיִּים לְבַעֲלָהּ: (יא) וַיִּסְפֹּר לָהֶם
הָמֶן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בָּנָיו
וְאֶת כָּל אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַשְׁלִיטוֹ
הַמֶּלֶךְ וְאֶת אֲשֶׁר נָשָׂא עַל

הַשָּׂרִים כּוּחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
וּכְחוֹת הַגּוֹף: (יב) וַיֹּאמֶר הָמָן
וְהִיצַר הָרַע פּוֹתַח אֶת נְאוּמוֹ בְּאֵף
שֶׁהוּא אֶחָד מִגְדּוּדָיו כְּאִמּוֹר לֹא
הִבִּיֵּאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם
הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה
כִּי אִם אוֹתִי וְגַם לְמַחֵר אֲנִי קְרוֹא
לָהּ עִם הַמֶּלֶךְ: (יג) וְכָל זֶה אֵינֶנּוּ
שׁוֹה לִי בְּכָל עֵת כִּי אֲנִי עַדִּיין לֹא
הִשְׁלִיט בְּכָל אֲשֶׁר שֶׁהָרִי אֲנִי רֹאֶה
אֶת מֶרְדֵּכָי הַיְּהוּדִי הִיצַר הַטּוֹב
מִנְסָה לְהַשְׁתַּלֵּט יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
הַמֶּלֶךְ עַל הַגּוֹף: (יד) וַתֹּאמֶר לוֹ
זָרַשׁ אֲשֶׁתּוֹ וְכָל אֶהְבִּיו יַעֲשׂוּ עֵץ
גָּבֹהּ יֵשׁ לְהַזְכִּיר לִיצַר הַטּוֹב שֶׁכִּבֵּר
אָדָם הָרֵאשׁוֹן חֲטָא בַּעַץ הַדַּעַת וּמֵאִז
יֵשׁ לִיצַר הָרַע עַל הַגּוֹף שֶׁלִּטּוֹן
מוֹחֲלֵט חֲמֻשִּׁים אִמָּה כִּנְגֵד
חֲמִישִׁים שַׁעֲרֵי טוֹמָאָה וּבִבְקָר אָמַר
לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת מֶרְדֵּכָי עָלָיו
וּבִכֵּךְ תַּעֲבִיר אֶת הִיצַר הַטּוֹב מִהַגּוֹף
וּבֹא עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה
שָׁמַח וַיִּיטֹב הַדָּבָר לִפְנֵי הָמָן
וַיַּעַשׂ הָעֵץ:

פרק ו

(א) בְּלִילָה הַהוּא קִיבַל הַגּוֹף מוֹסֵר
כְּלִיּוֹת וְנִדְּדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וְהַנִּשְׁמָה
הַחֲלָה לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַגּוֹף לַעֲוֹר
אוֹתוֹ לְתַשׁוּבָה וַיֹּאמֶר לְהִבִּיא אֶת
סֵפֶר הַזְכָּרֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים אֲמַר
הַגּוֹף שֶׁמֵּא חֲטָאֲתִי וְאוֹכֵל לְתַקֵּן
וַיְהִי נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (ב)
וַיִּמָּצֵא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכָי
הִיצַר הַטּוֹב הִצִּיל אֶת הַגּוֹף מִכְּלִיָּה
שֶׁתּוֹכְנָה עַל יָדֵי עַל בְּגִתָּנָא וְתַרְשׁ
שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ שְׁנֵי חִיילֵי הִיצַר
הָרַע מִשְׁמָרֵי שֶׁהִמְתִּינוּ לְרֹאוֹת אֶת
הַסֵּף סוּפוֹ שֶׁל הַגּוֹף, זֹאת אֲשֶׁר עַל
יָדֵי שֶׁבִקְשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ
אֲחִשְׁוֶרְשׁ: (ג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מֵה
נַעֲשֶׂה יִקָּר וּגְדוּלָּה לְמֶרְדֵּכָי עַל
זֶה הַתַּעֲוֹר הַגּוֹף לְחַקּוֹר בַּדָּבָר רַעוּ
הַטּוֹב הוּא הִיצַר הַטּוֹב וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי
הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו לֹא נַעֲשֶׂה עִמּוֹ
דָּבָר מִיָּד יִיסְרוּ אוֹתוֹ כְּלִיּוֹתָיו
וְהַחֲלִיט לְהִטִּיב לְמַטִּיבוֹ: (ד) וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ מִי בְּחָצַר וְהָמָן בָּא לְחָצַר
בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר
לְמֶלֶךְ לְתַלּוֹת אֶת מֶרְדֵּכָי עַל
הָעֵץ אֲשֶׁר הָכִין לוֹ: (ה) וַיֹּאמְרוּ
נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד

בְּחֹצֶר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא: (ו)
וַיָּבֹא הָמֶן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה
לַעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ
בִּיקְרוֹ וַיֹּאמֶר הָמֶן בָּלְבֹו לְמִי
יִחַפֵּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יֶקֶר יוֹתֵר
מִמֶּנִּי: (ז) וַיֹּאמֶר הָמֶן אֶל הַמֶּלֶךְ
אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ כֹּאן
מִתְגַּלָּה הַנֶּפֶשׁ הַרְחֵבָה הַבִּלְעָמִית
בַּהֲדָרָה (עֵיִן מִסַּכֶּת אֲבוֹת פֶּרֶק ה'
מִשְׁנָה יֵט מַה בֵּין תַּלְמִידֵי אֲבֵרָה־ם
אֵעָ"ה לַתַּלְמִידֵי בִלְעָם הַרְשָׁע): (ח)
יָבִיאוּ לְבוֹשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לְבוֹשׁ
בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּסֵי אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו
הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נָתַן כְּתֹר מַלְכוּת
בְּרֹאשׁוֹ: (ט) וְנָתַן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּסֵי
עַל יַד אִישׁ מִשָּׁרֵי הַמֶּלֶךְ
הַפְּרָתָמִים וְהַלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ
אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ
וְהִרְפִּיבֵהוּ עַל הַסּוּס בְּרֹחוֹב
הָעִיר בְּמִדְכּוֹ הַגּוֹף וְקָרְאוּ לְפָנָיו
כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ
חִפֵּץ בִּיקְרוֹ: (י) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְהָמֶן מִהֵרָ קַח אֶת הַלְבוּשׁ וְאֶת
הַסּוּס כֹּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן
לְמִרְדֵּכָי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
הַמֶּלֶךְ אֵל תִּפֹּל דָּבָר מִכָּל אֲשֶׁר

דִּבַּרְתָּ: (יא) וַיִּקַּח הָמֶן אֶת
הַלְבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס וַיִּלְבַּשׁ אֶת
מִרְדֵּכָי וַיִּרְפִּיבֵהוּ בְּרֹחוֹב הָעִיר
וַיִּקְרָא לְפָנָיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ
אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חִפֵּץ בִּיקְרוֹ וְכֹאן
הַתְּקִיִּים "גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אִיתוֹ"
(מִשְׁלֵי טז, 7) וְכֵן "מִלֵּאךְ רַע עוֹנָה
אֲמֵן בַּעַל כּוֹרְחוֹ" (גִּמְרָא שַׁבָּת קִיט
ע"ב) וְעוֹד, כֹּאן הַיֵּצֵר הַטּוֹב מִקְּבֵל
חֲשִׁיבוֹת לְפִי כְּלֵי הַרְצוֹן שֶׁל הַיֵּצֵר
הַרַע, כְּלוֹמַר מֵאַחֵר וְלִיצֵר הַרַע יֵשׁ
רְצוֹן חֲזָק לִקְבֵּל מַה שֶּׁאֵין בִּיצֵר
הַטּוֹב, סוֹבֵב הַקֶּבֶ"ה כִּי שֶׁהַיֵּצֵר
הַטּוֹב יִקְבֵּל חֲשִׁיבוֹת כְּפִי שְׂרָצָה
הַיֵּצֵר הַרַע לִקְבֵּל לַעֲצֻמוֹ כְּפִי שְׂקָרָה
לִיעֲקֹב אֵעָ"ה שֶׁקִּיבֵּל בְּרֻכּוֹת
בְּמִלְבוּשֵׁי עֲשׂוֹ: (יב) וַיָּשֶׁב מִרְדֵּכָי
וְהַיֵּצֵר הַטּוֹב אֵינוֹ מִתְּפַעֵל מִהַכְּבוֹד
שֶׁקִּיבֵּל וְשֶׁב אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ לִפְתּוֹחַ
הַגּוֹף בְּבַחֲנִינַת "חֹפֶף עָלָיו" וְהָמֶן
וְהַיֵּצֵר הַרַע נִדְחָף נָפֵל וְנִשְׁבֵּר אֶל
בֵּיתוֹ אֲבָל וְחִפּוֹי רֹאשׁ: (יג) וַיִּסְפֹּר
הָמֶן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל אֲהָבָיו
אֶת כָּל אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ
חֲכָמָיו מִשְׂרָאוֹ אוֹהֲבָיו בְּמִפְּלָתוֹ
הַקְּרוֹבָה הַפְּכוֹ לַהֲיוֹת "חֲכָמָיו"
וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים
מִרְדֵּכָי אֲשֶׁר הַחֲלוֹת לִנְפֹּל לְפָנָיו

לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נָפֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו
אמרו לו אם התחלת ליפול לפני
היצר הטוב שוב אין סוף לנפילתך,
ויש שפרשו (מדין הרב עובדיה יוסף
שליט"א בשידור הלוי) אמרו לו:
בדרך מלחמה לא תוכל לו אלא
"נפול תיפול לפניו" ובא אליו
בדרכי שלום וכך תוכל לנצחו
עכ"ל, וגם על ערמוניות זו ביקש
יעקב אע"ה ואמר "הצילני נא מיד
אחי מיד עשיו" בין אם בא אלי
בדרך אחוה ובין אם בא עלי בדרך
מלחמה כעשיו (מפי אבי מורי ע"ה
הריני כפרת משכבו): (יד) עוֹדֵם
מְדַבְּרִים עִמוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ
הִגִּיעוּ וַיִּבְהִלוּ שֶׁהָיָה כֵן דָּרוֹךְ
בְּבִהְלָה מִהוּמָהּ וּמִגַּעַרְתָּ לְהִבְיֵא אֶת
הַמֶּן אֶל הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה
אֶסְתֵּר:

פרק ז

(א) וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן לְשִׁתּוֹת
עִם אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: (ב) וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי
בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מָה שְּׁאֵלְתָּךְ
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִתֶּנָּן לָךְ וְיָמָה
בְּקִשְׁתָּךְ עַד חֲצֵי הַמַּלְכוּת
וְתַעֲשִׂי: (ג) וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
וַתֹּאמֶר אִם מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ

הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּתֶּנָּן
לִי נַפְשִׁי בְּשִׂאלְתִּי וְעַמִּי
בְּבִקְשִׁיתִי: (ד) כִּי נִמְכְּרָנוּ אֲנִי
הַנִּשְׁמָה הַטְּהוּרָה וְעַמִּי וְכָל הַמַּעֲשִׂים
הַטּוֹבִים שֶׁעָשִׂיתָ בְּכָל יְמֵי חַלְדָּךְ
וּבְכָל אֶחָד מֵאֵיבָרֶיךָ לְהַשְׁמִיד
לְהַרְגוֹ וְלֹאֲבֹד רוּצִים שֶׁתִּתְחַרֵּט עַל
כָּל הַמַּצּוּת שֶׁעָשִׂיתָ וּבְכָךְ לֹאֲבֹד
כָּלִיל וְאֵלּוֹ הֵינּוּ אֲנִי וְכּוֹחוֹתַי
בְּשִׁלִּיטָה לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת
נִמְכְּרָנוּ הַיֵּצֶר הָרַע בְּבַחֲיִנַת "רַשָּׁע
וְטוֹב לוֹ" דֵּהֵינּוּ שֶׁהָרַע זֶה הַיֵּצֶר
הָרַע שׁוֹלֵט עַל הַיֵּצֶר הַטוֹב הָרִי שֶׁאֵז
הַחֲרָשְׁתִּי כִּי אֵין הַגִּיוֹן הַצָּר לֹאֲבֹד
אֶת הַיֵּצֶר הַטוֹב לַגִּמְרִי שְׁנֵה וְזֶה רַק
בְּנִזְק יִזְק הַמֶּלֶךְ לַגּוֹף: (ה)
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ הַגּוֹף
נִכְנַס לְהֵלֶם וַיֹּאמֶר וְאֹמֶר לְאֶסְתֵּר
הַמַּלְכָּה לְנִשְׁמָה מִי הוּא זֶה וְאִי
זֶה הוּא אֲשֶׁר מְלֹא לְבוֹ לַעֲשׂוֹת
כֵּן מַעֲיֵז לֹאֲבֹד מַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים
כָּלִיל?: (ו) וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צָר
אוֹתִיּוֹת "יצר אש" אמרה לו היצר
הרע הוא אש אוכלת ורוצה לשרוף
אותך ברשעתו. אמר לה מה אעשה?
אמרה לו "יצר שא" בטל אותו ויניח
לך. וְאֵלֶּיב הַמֶּן הוּא הַיֵּצֶר הָרַע

אולם לא זכר שתשובה קדמה לעולם **אֲשֶׁר עָשָׂה הָמֶן לְמֶרְדֵּכִי** **אֲשֶׁר דִּבֶּר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עֵמֶד** **בְּבֵית הָמֶן גְּבֵהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה** **הַמְסַפֵּר חֲמִישִׁים רֹמֵז גַּם לַחֲמִישִׁים** **שַׁעֲרֵי בֵּינָה שְׁמָהֶם בָּאָה הַתְּשׁוּבָה¹²** **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף תִּלְהוּ בַטְלוּ** **אֶת הַיֵּצֶר הָרָע בְּכַח הַתְּשׁוּבָה עָלָיו** **מִחֲשַׁבַּת הַיֵּצֶר הָרָע לְשִׁלוּט לְלֹא** **עוֹרְרִין עַל גּוֹף הָאָדָם הִיא שְׁעִמְדָּה** **לוֹ לְרֹעֵץ, כִּי הָאָדָם הָרָאשׁוֹן עֹשֶׂה** **תְּשׁוּבָה. וְעַל זֶה רִמְזָה דוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה** **(תְּהִלִּים לז, 12) זֹמֶם רָשָׁע לְצַדִּיק** **וְחֹרֵק עָלָיו שִׁנְיִי"ו הָרָשָׁע הַכִּין** **לְצַדִּיק מִלְּכוּדָתָהּ וְכֵן נִלְכְּדָה, וְלֹכֵן** **הַגּוֹף מִבְּטָל: (י) וַיִּתְּלוּ אֶת הָמֶן** **אֶת הַיֵּצֶר הָרָע וְשִׁעֲנָתָה חֲטָא עַל הָעֵץ** **עַן הַדַּעַת אֵינָה נִשְׁמַעַת לְגוֹף אֲשֶׁר** **הַכִּין לְמֶרְדֵּכִי וְחֲמַת הַמֶּלֶךְ**

הַזֶּה וְהָמֶן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ **וְהַמֶּלֶךְ: (ז) וְהַמֶּלֶךְ וְהַגּוֹף מִתְחִיל** **לְהַבִּין שֶׁאִם יִמְשָׁךְ אַחֵר הַיֵּצֶר הָרָע** **בְּלִבָּד סוּפוֹ אֲבָדוֹן וְלֹכֵן קָם בְּחֲמָתוֹ** **מִפֶּאֱתָה רָעָה מִעַלְלֵי הַיֵּצֶר הָרָע** **מִמִּשְׁתָּה הַיֵּין אֶל גִּנְתֵּי הַבֵּיתָן** **וְהָמֶן עֵמֶד לְבִקֵּשׁ עַל נַפְשׁוֹ בִּיקֵּשׁ** **לְהִיּוֹת עֶבֶד לְנִשְׁמָה בְּבַחֲיִנַת "צַדִּיק** **וְרָע לוֹ" כְּבֹאֹר הַתְּנִיא שֶׁהַצַּדִּיק** **שׁוֹלֵט בְּרָעָה וְהוּא כְּפוּף אֵלָיו** **מֵאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה כִּי רָאָה כִּי** **כָּלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת הַמֶּלֶךְ** **הַבִּין הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁהַגּוֹף רֹצֵחַ** **לְהַעֲבִיר כִּלִּיל מִמֶּנּוּ: (ח) וְהַמֶּלֶךְ** **שָׁב מִגִּנְתֵּי הַבֵּיתָן אֶל בֵּית** **מִשְׁתָּה הַיֵּין וְהָמֶן וְהַיֵּצֶר הָרָע** **בִּיקֵּשׁ עַל עֲצָמוֹ נִפֹּל עַל הַמַּטָּה** **מִהַמוֹחַ אֲשֶׁר אֵסְתֵּר עָלֶיהָ שֶׁהוּא** **מִשְׁכֵּן הַנִּשְׁמָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הִגֵּם** **לְכַבֹּשׁ אֶת הַמֶּלֶכָה עִמִּי בְּבֵיתָה** **כַּעַס הַגּוֹף וְאָמַר וְכִי אַתָּה רֹצֵחַ** **לִגְנוּב אֶת דַּעַתִּי? הַדִּבֶּר יָצָא מִפִּי** **הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמֶן חָפוּ: (ט) וַיֹּאמֶר** **חֲרָבוֹנָה אֶחָד מִן הַסָּרִיסִים לִפְנֵי** **הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה הָעֵץ חֲשָׁב הַיֵּצֶר** **הָרָע לְשִׁלוּט לְלֹא עוֹרְרִין עַל הַגּוֹף** **בְּגִלְלֵי חֲטָא אֲדַהֲרָה בְּעַן הַדַּעַת,**

¹² בית עולמים - דף קלא ע"א - ד"ה סוד
סוד עשי"ת ויוה"כ:
ולבאר דברים אלו נקדים מ"ש הגאון
בפירושו לספרא דצניעותא ויתבאר עי"ז רזא
דעשרת ימי תשובה ויוה"כ והוא שכתב שם
הגאון שירחא שביעאה (חודש תשרי) הוא
רזא דבינה והוא תליא במזלא תתאה ששם
נכללים כל הי"ג תיקונים ולכן בעשי"ת
מתגלים שערי תשובה רזא דבינה וסוד שערי
תשובה הם חמישים שערי בינה הידועים
והוא ענין עמוק.

שָׁכָהּ וְהַגּוֹף מִקְבֵּל אֶת הַיֵּצֶר הַטּוֹב
למנהיגו:

פרק ח

(א) בַּיּוֹם הַהוּא שֶׁל קִבְלַת עוֹל
מַלְכוּת שָׁמַיִם נָתַן הַמֶּלֶךְ
אֶחָשֶׁרֶשׁ הַגּוֹף לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה
לִנְשָׁמָה לְשִׁלּוּט אֶת בֵּית הָמֶן עַל
הַיֵּצֶר הָרַע צָרַר הַיְּהוּדִים הַשּׁוֹנֵא
הַיְּהוּדִים כָּל מִצְוָה וּמַעֲשֵׂה טוֹב
וּמִרְדְּכָי וְהַיֵּצֶר הַטּוֹב בָּא לְפָנַי
הַמֶּלֶךְ קִיבֵּל אֶת מִשְׁאֲלָתוֹ הַנִּכְסָפָה
לְהַכִּנֵּס לְתוֹכִי הַגּוֹף כִּי הִגִּידָה
אַסְתֵּר הַנִּשְׁמָה הַצְּלִיחָה לְהַעֲבִיר
לְגוֹף אֶת הַמָּסֵר בְּדַבָּר חֲשִׁיבוֹת הַיֵּצֶר
הַטּוֹב מֵהוּא לֵה: (ב) מִיד וַיִּסֹּר
שִׁינָה הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף אֶת טִבְעָתוֹ
דַּעַתוֹ אֲשֶׁר הָעֵבִיר מֵהָמֶן וַיִּתְּנָהּ
וְהַפְקִידָה בְּיַד לְמִרְדְּכָי הַיֵּצֶר הַטּוֹב
וְהַחֲלִל לְתַקֵּן דַּרְכֵּי וּתְשֻׁם אַסְתֵּר
וְהַנִּשְׁמָה הַמַּלְיכָה אֶת מִרְדְּכָי הַיֵּצֶר
הַטּוֹב עַל בֵּית הָמֶן הַיֵּצֶר הָרַע,
חִילוּתָיו וּגְדוּדָיו. כֹּאן הַגּוֹף מַגִּיעַ
לְמַצֵּב "צָדִיק וְרַע לוֹ" הַיֵּינוּ הַיֵּצֶר
הַטּוֹב שׁוֹלֵט עַל הַיֵּצֶר הָרַע: (ג)
וּתּוֹסֹף אַסְתֵּר וְהַנִּשְׁמָה בְּרֹאוֹתָהּ
שֶׁהַגּוֹף הַתְּעוֹרֵר בְּתַשׁוּבָה שְׁלִימָה וְזוֹ

עַתָּה רָצוֹן מִלְּפָנָיו, הַחֲלָה לְעוֹרְרוֹ עוֹד
וְתַדְבֵּר לְפָנַי הַמֶּלֶךְ וְתַפֵּל לְפָנַי
רָגְלָיו רִמְזָה לְגוֹף שֶׁהוּא רַק מִתְחִיל
בְּמִלְאֶכֶת הַתְּשׁוּבָה וְכִי הִיא נִמְצָאָה
בְּרַגְלָיו, כְּלוֹמֵר הָאֵרְתָּה אֶת הַגּוֹף
קְלוּשָׁה בְּיוֹתֵר וְתַבְּרָה וְתַתְּחִנָּן לוֹ
לְהַעֲבִיר אֶת רָעַת זִוְהַמַּת הָמֶן
הָאֲגָגִי הַיֵּצֶר הָרַע עַל יְדֵי הַסֵּרֶת
הַמִּידוּת הָרַעוֹת וּלְבַטֵּל אֶת וְאֵת
מִחְשְׁבָתוֹ הָרַעִיוֹן אֲשֶׁר חָשַׁב עַל
הַיְּהוּדִים לְהַתְּחַרֵּט עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים
הַטּוֹבִים וּלְאַבֵּד אֶת הָעוֹלָם הַבֹּא וְכָל
טוֹב הַצָּפוֹן לְצָדִיקִים לְעַתִּיד
לְבֹא: (ד) וַיִּזְשָׁט הַמֶּלֶךְ וְהַגּוֹף
לְאַסְתֵּר לִנְשָׁמָה אֶת שְׂרָבֵט הַזָּהָב
מִקְשִׁיב לְדַבְּרֵי הַנִּשְׁמָה. (כֹּאן כְּתוּב
שְׂרָבֵט חֲסֵר יוֹד לְרִמּוֹז שֶׁהַקְּשִׁבָה הִיטָהּ
כְּמַעֵט מִלֵּאָה) וְתִקֵּם אַסְתֵּר וּלְנִשְׁמָה
הִיטָהּ תִּקְוָמָה וְחֲשִׁיבוֹת וְנִשְׁמָה חֵן
בְּעֵינֵי הַגּוֹף וְתַעֲמֵד וְהִיא עוֹלָה
מִהַרְגָּלִים, מִמַּצֵּב שֶׁל "מֵאוֹר קֶטוֹן"
לְפָנַי הַמֶּלֶךְ וְעוֹמֶדֶת בְּשׁוּוֹה לְגוֹף
הַמֶּלֶךְ, מַצֵּב שֶׁל "שְׁנֵי הַמֵּאוֹרוֹת
הַגְּדוֹלִים": (ה) וְתֹאמַר אִם עַל
הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם מִצָּאֵתִי חֵן לְפָנָיו
וְאֲשֶׁר הִדְבֵּר לְפָנַי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה
אֲנִי בְּעֵינָיו יִכְתֹּב לְהַשִּׁיב יֵשׁ

לעשות תשובה **אֶת הַסְּפָרִים** מחשבת ולחזור מהתכנית הרעה של **הָמֵן בֶּן הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי** היצר הרע **אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבְדֹּת** להתחרט **אֶת הַיְּהוּדִים** מכל המעשים הטובים **אֲשֶׁר בָּכָל** שעשו **מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ** איברי הגוף: (ו) **כִּי אֵיכָכָה אוֹכַל וְרֵאִיתִי בְרָעָה אֲשֶׁר יִמָּצָא אֶת עַמִּי** לא אוכל להשלים עם גוף ללא מצוות ומעשים טובים **וְאֵיכָכָה אוֹכַל וְרֵאִיתִי בְּאַבְדֹּן מוֹלַדְתִּי** וחיי אינם חיים ללא מצוות: (ז) **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחְשָׁרֶשׁ הַגּוֹף לְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה לִנְשֻׁמָּה וּלְמֶרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי** וליצר הטוב **הִנֵּה בֵּית הָמֵן נִתְּנִי לְאַסְתֵּר** היצר הרע וכוחותיו הינם בשליטת הנשמה **וְאֵתוֹ תָּלוּ עַל הָעֵץ** היצר הרע כבר הועבר מהשלטון **עַל אֲשֶׁר שָׁלַח יָדוֹ** בַּיְּהוּדִים בגלל רצונו לאבד את המצוות והמעשים הטובים: (ח) **וְאַתֶּם כָּתְבוּ עַל הַיְּהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם** וכעת יש להציל את המצוות והמעשים הטובים מכליון ולכן כתבו **בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ** בשם הגוף

שעשה את המצוות **וְחִתְמוּ בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ** וחזקו דבריכם כי זו גם דעתי **כִּי כָתַב אֲשֶׁר נִכְתָּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְנִחְתָּמוֹם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ** שעבר את בחינת השכל, אף אם היה שגוי, **אֵין לְהִשְׁיב** אין לבטל. לכן יש לכתוב אגרות אחרות: (ט) **וַיִּקְרְאוּ סְפָרֵי הַמֶּלֶךְ בָּעֵת הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיּוֹן** בו ניתנה תורה **בְּשִׁלּוּשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכְתֹּב כָּל אֲשֶׁר צִוָּה מֶרְדֵּכִי הַיִּצָּר הַטוֹב** מצוה **אֶל הַיְּהוּדִים** את כל המצוות והמעשים טובים שעשה הגוף **וְאֶל הָאַחֲשֻׁדְרָפְנִים וְהַפְּחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת** ולכל כוחות הגוף **אֲשֶׁר מֵהַדּוֹ מֵהַדּוֹם הַרְגִּלִּים וְעַד הַקּוֹדֶקֶד בּוֹ הַשִּׁיעַר שַׁחֹר כְּכוֹשֵׁי שִׁבְעַת כּוּחוֹת הַגּוֹף וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה** העושים מצוות במשך 120 שנות החיים של איברי הגוף, כמו שכתוב (בראשית ו,3) **"וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה"** **מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכֻתְבָּהּ** לכל איבר נשלח מסר המתאים לו. כגון: ללב נאמר "דע לך כי רוצים לאבד ממך את כל האהבה לד' והיראה מד' שקיימת

בימי חייו" וכו' **וְעַם וְעַם כָּל־שָׁנוּ**
וְאֵל וכן **הַיְּהוּדִים** הודעה נפרדת
לכל המצוות והמעשים טובים
שקיים הגוף **כְּכַתְּבָם** הן מצוות
התלויות במעשה **וְכָל־שׁוֹנָם** והן
מצוות התלויות בדיבור: (י) **וַיִּכְתֹּב**
בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֶשׁ הגוף
וַיַּחֲתֵם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ ומאשר
זאת ע"י השכל **וַיִּשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד**
הַרְצִים בְּסוּסִים רַכְבִּי הַרְכָּשׁ
הָאֲחֻשְׁתָּרְנִים בְּנֵי הָרַמְכִּים: (יא)
וההודעה הייתה ש- **אֲשֶׁר נָתַן**
הַמֶּלֶךְ הגוף **לַיְּהוּדִים** לכל
המעשים הטובים **אֲשֶׁר בְּכָל עִיר**
וְעִיר¹³ שקוימו בכל אבר ואבר יש
רשות **לְהִקְהֵל** להתאסף למקום

¹³ ספר קדושת לוי - פרשת בראשית

באורייתא ברא קב"ה עלמא (הקדמת הזהר ה
(א) וכל דבר שיש בעולם יש בו אותיות
התורה ונצוצות קדושות המתלבשות שם
ואדם כלול מרמ"ח אברים כנגדם יש רמ"ח
מצות עשה ושס"ה גידים כנגדם יש שס"ה
מצות לא תעשה והם החיות של האברים
והגידים. והארץ יש לה גם כן רמ"ח אברים
שיש לה לב הארץ ופי הארץ ועין הארץ וכו'
ובה יש גם כן חיות של מצות וכשאדם עושה
מצות אזי כל הארץ שלו ולפיכך בזה היה
כובש יהושע שבעה ארצות שהוא ידע כל
החיות של כל עיר ועיר והמצוה השייכה לה
והיה מקיים אותה לפיכך כבש כולם.

אחד **וְלַעֲמֹד** בתפילה ובחזרה
בתשובה **עַל נַפְשָׁם** ועל ידי כך
לְהַשְׁמִיד יתהפכו זדונות לזכויות
וְלַהֲרֹג ושגגות ימחקו **וְלֹאֲבֹד**
ומרדים למצוות **אֶת כָּל** וינטלו
ויאבדו **חַיִּל כּוֹחוֹת עִם וּמְדִינָה**
הַצָּרִים היצר הרע **אֹתָם טָף**
ולהחזיר בתשובה גם את כל
ההטפות להתרחק מדרך ד' **וְנָשִׁים**
וכן את שכחת ד' על דרך "נשיתי
טובה" (איכה ג, 17) **וַיִּשְׁלָלֵם לְבוֹז**
ועוד להוציא בולעם מפיהם כלומר
לפדות מעשים טובים שנשבו בידי
כוחות הרוע: (יב) **בַּיּוֹם אֶחָד בְּיוֹם**
יג שהוא גימ' אח"ד **בְּכָל מְדִינוֹת**
הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֶשׁ בכל אברי הגוף
בְּשִׁלּוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שָׁנִים
עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר: (יג)
פְּתִישָׁן פירוש תמציתי שנתן גוף
לנפש **הַכָּתֹב לְהַנִּתֵן דָּת הוֹרָאָה**
בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה בכל אבר
גָּלִי לְכָל הָעַמִּים וְלַהֲיוֹת ^{הַיְּהוּדִים}
הַיְּהוּדִים שהמצוות והמעשים
טובים ^{עֲתִידִים} **עֲתִידִים** יתכוננו **לַיּוֹם**
הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאִיְבֵיהֶם לעשות
תשובה מאהבה ובכך יתבטלו כל

גדודי היצר הרע ויהפכו למסייעים להם: (יד) הָרָצִים היצרים רָכְבִּי הרוכבים על האדם ואומרים לו הָרָכָשׁ רכוש עוד רכוש הָאֲחֻשְׁתָּרָנִים לא די בֶּאֱחָד, רכוש תָּרִין יֵצְאוּ מִבְּהָלִים שהרי הם עומדים לקפח פרנסתם ודְּחוּפִים כדרך אביהם המן ש"נדחף אל ביתו" בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת וההוראה נִתְּנָה פורסמה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה בלב משכן היצר הרע ומשם נשמע לכל אברי הגוף: (טו) וּמֶרְדֳּכִי והיצר הטוב יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בכבוד רב מהגוף בְּלִבוֹשׁ מַלְכוּת ומהיום הוא מולך כמו הנשמה שנאמר בה "ותלבש אסתר מלכות" תִּכְלָת שהרי למצב זה כִּלְתָה נפשו וְחֹר וְהוּא בן חורין לשלוט בכל הגוף וְעֵטְרַת זָהָב וכל האברים אומרים "זֶה הַגּוֹף בְּחַר" גְּדוּלָה וזכה לכבוד גדול. ואם יבוא שוב היצר הרע וְתִכְרִיךְ בּוֹץ נזכיר לו יום המיתה (ברכות ה ע"א) בו הגוף עטוף בתכריכין של פשתן וְאַרְגָּמָן והגוף נידון על מעשיו וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן וכל חדרי הלב החשים חופש מכבלי היצר הרע צָהֳלָה וְשִׁמְחָה

שמחים: (טז) לַיהוּדִים ולכל המצוות והמעשים הטובים הִיָּתָה ניתנה רשות להתקיים לפי מצוות האוֹרָה תורה ולקיימן בְּשִׁמְחָה וְשִׁשָּׁן וִיקָר ובהידור: (יז) וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה ולכל איבר מאיברי הגוף וּבְכָל עִיר וְעִיר ובכל פרק מפרקי הגוף מְקוֹם אֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף וְדָתוֹ והוראתו מְגִיעַ נשמעים, הרי ש שִׁמְחָה וְשִׁשָּׁן לַיהוּדִים לכלל המעשים הטובים מְשֻׁתָּה ועוד הם מתחזקים בלימוד תורה ויראת שמים יוֹם טוֹב ובהתלהבות עצומה וְרַבִּים מַעֲמִי הָאָרֶץ והרבה מכוחות הגוף שסייעו לעבירות מִתִּיהָדִים הפכו עורם ועברו למחנה הטוב כִּי נָפַל פָּחַד הַיְּהוּדִים המעשים הטובים עָלֵיהֶם שהרי כעת הם השולטים:

פרק ט

(א) בא וראה מה גדול כח תשובה מאהבה וּבְשָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ אֶדָר חודש זה רומז על התשובה שנאמר "תשב אנוש עד זכא" עד זכדוכה של נפש באחרית ימיו כן חודש זה באחרית השנה

והוא מסוגל לתשובה בַּשְּׁלוֹשָׁה
עֶשֶׂר יוֹם שלוש עשרה גימ'
"אהבה" בו אֲשֶׁר הגיע דָּבָר
הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהַעֲשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר
שָׁבְרוּ אִיבֵי הַיְּהוּדִים לְשָׁלוּט
בָּהֶם וְנִהְפְּאוּ הוּא הַתְּשׁוּבָה הַפְּכָה
זְדוֹנוֹת לזכויות וביום בו "שָׁבְרוּ"
נִשְׁבְּרוּ אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ הַיְּהוּדִים
וְהַמְצוּת וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים הַמָּה
שׁוֹלְטִים בַּגּוֹף וְכּוֹבֵשִׁים תַּחַת־חִיָּהם
אֶת הַמָּה בַּשְּׁנֵאִיָּהֶם הַחֲטָאִים,
הַעֲבִירוֹת וְהַזְדוֹנוֹת לְהִיּוֹת לזכויות
וּמַתְקִיִּים כֹּאֵן "יִתְּמוּ חֲטָאִים מִן
הָאָרֶץ" (תהילים קד): (ב) נִקְהָלוּ
הַיְּהוּדִים הַתְּאֵסְפוּ כָל הַמְצוּת
וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל
מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוֹשׁ בְּכָל
אֶבֶר וּפֶרֶק מֵאֲבָרֵי הַגּוֹף בּוֹ נַעֲשׂוּ עַל
מִנַּת לְשַׁלַּח יָד לְבַטֵּל אֶת בְּמִבְקָשֵׁי
רָעָתָם אֶת הַיֹּצֵר הָרָע וְהַחֲטָאִים
וְאִישׁ לֹא עָמַד לְפָנֵיהֶם כִּי נָפַל
פָּחַדָם עַל כָּל הָעַמִּים: (ג) וְכָל
שָׂרֵי הַמְּדִינֹת כּוֹחוֹת הַגּוֹף
וְהָאֲחֻשְׁדָּרָפָנִים וְהַפְּחוֹת וְעֹשֵׂי
הַמִּלָּאָה אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ מִנְּשָׂאִים
מִקְבָּלִים בְּכָבוֹד אֶת עוֹל תּוֹרָה
וִירָאֵת שָׁמַיִם אֶת הַיְּהוּדִים כִּי נָפַל

פָּחַד מְרֹדְכִי עֲלֵיהֶם: (ד) וְכֹאֵן
מַגִּיעַ הַיֹּצֵר הַטּוֹב לְשִׁלָּב נּוֹסֵף כִּי
גָדוֹל מְרֹדְכִי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ הוּא
מַגְדִּיל אֶת אַחִיזָתוֹ בַּגּוֹף וְשִׁמְעוֹ
הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת וְכָל אִיבֵר
עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ וְהַגּוֹף מַגִּיעַ לַמְּדַרְגָּת
"צָדִיק גָּמוּר" כִּי כַח הָאִישׁ מְרֹדְכִי
הַיֹּצֵר הַטּוֹב הוֹלֵךְ וְגָדוֹל
וּמִתְחַזֵּק: (ה) וַיָּכּוּ הַיְּהוּדִים
וְהַמְצוּת הַקְּטִינָה, מִלְּשׁוֹן "נִכְיוֹן"
בְּכָל אִיבֵיהֶם אֶת הַיֹּצֵר הָרָע מִפְּתַח
חֶרֶב וְהַחֲרִיבוּ אֶת שְׁלֹטוֹנוֹ מֵהַלֵּב.
כַּעֲתָה גַם מִקּוֹם הַחֲלָל הַשְּׁמָאֵלִי
שֶׁמִּיּוֹעֵד בְּדֶרֶךְ כָּלֵל לִיֹּצֵר הָרָע הַפֶּךְ
לְמַשְׁכֵּן הַיֹּצֵר הַטּוֹב וְהָרָג הָרָגוֹ אֶת
הַיֹּצֵר הָרָע בַּחֲיִנַּת (תהילים קט, 22)
"לִבִּי חָלַל בִּקְרָבִי" וְאַבְדָּן וְהוּא
אִיבֵד אֶת שְׁלֹטוֹנוֹ בַּגּוֹף וַיַּעֲשֵׂה וְעוֹד
הִפְּכוּ אֶת בַּשְּׁנֵאִיָּהֶם הַעֲבִירוֹת
כְּרָצוֹנָם לַמְצוּת: (ו) וּבְשׁוֹשָׁן
הַבִּירָה וּבְלֵב, שֶׁם מַשְׁכֵּן הַיֹּצֵר הָרָע
בְּכָבוֹדוֹ וּבַעֲצָמוֹ הָרָגוֹ הַיְּהוּדִים
וְאַבְדָּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ גַּם אֶת
הַעֲבִירוֹת בְּשׁוֹגֵג, שֶׁהִרִי אִם נַחֲסִיר 5
מ-311 (אִישׁ) נִקְבַּל "שָׁגָג": (ז) וְכֹן
אִיבֵדוּ אֶת הַכּוֹחוֹת הַחֲשׁוּבִים בִּיּוֹתֵר
שֶׁל הַיֹּצֵר הָרָע:

וְאֵת פֶּרֶשְׁנֵדְתָּא פֶּרְשָׁנִי דַּת
אַפִּיקוֹרְסוֹת,

וְאֵת דְּלָפוֹן הַעֲנִיּוֹת הַמְּבִיאָה עֲצָבוֹת
וְחֲטָאִים,

וְאֵת אֶסְפֶּתָא הַדָּאגָה הַמִּיּוֹתֶרֶת
הַאֹמֶרֶת לַגּוֹף "אֶסְפָּה עֲלִימוֹ רַעוֹת"
(דְּבָרִים ל"ב, 23):

(ח) וְאֵת פּוֹרְתָא וְאֵת תַּכְכִּי הַיֵּצֵר
הַאֹמֶרִים לַגּוֹף שֶׁהַעֲבִירָה הִינָּה דְּבַר
קֶטֶן "פּוֹרְתָא" בְּאַרְמִית "קֶטֶן",

וְאֵת אֲדִלְיָא וְאֵת הַרְפִּיּוֹן הַאֹמֶר
"אֵין דִּי כַח לֵיָּהּ וְהַגּוֹרֵם לִּי וְאֵת
אַרְיֵדְתָּא יִרְיֵדָה בְּהַתְּלָהוֹת לַעֲבוֹדָת
ד':

(ט) וְאֵת פֶּרֶמְשֶׁתָּא הַפְּרִישָׁה
מִלּוּמְדֵי תוֹרַת אֱמֶת וְאֵת אֲרִיסִי וְכַךְ
הַיֵּצֵר הָרַע מִפֶּעֶפֶע בַּגּוֹף כְּאֶרֶס נַחֵשׁ
וְאֵת אֲרִדִּי וְהַגּוֹף נַחֲלֵשׁ וְאֹמֶר
"אַרְדּוּ עַל בְּלִי דִּי" וְאֵת וִיזְתָּא נִי עַל
זֶה שְׁבָא (תַּא בְּאַרְמִית בָּא) :

(י) עֲשֶׂרֶת כּוֹחוֹת בְּנֵי הָמֶן הַיֵּצֵר
הָרַע בֶּן הַמֶּדְתָּא בְּנֵי מֵהוּמֹת צֶרֶר
הַיְּהוּדִים וְשׁוֹנְאֵי כָל מַעֲשֵׂה טוֹב
הָרָגוּ בִּיטְלוּ וְהַפְּכוּם לְכוֹחוֹת טוֹב
וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם: (י"א)
בִּיּוֹם הַהוּא אוֹתוֹ (זְכוּרִיה י"ד, 9) "יּוֹם
הַהוּא" בּו "יְהִיָּה ד' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד"

בּו הַתְּבַטְלוּ הַיֵּצֵר הָרַע וְכוֹחוֹתָיו
בָּא מִסְפָּר הַהֲרֹגִים בְּשׁוֹשָׁן
הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: (י"ב) וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמִּלְכָּה בְּשׁוֹשָׁן
הַבִּירָה הָרָגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבְדּוּ
חֲמִשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי
הָמֶן בְּשָׂאֵר מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אֲבָרֵי
הַגּוֹף מָה עָשׂוּ בְּנוֹ מִחֲדָשׁ אֵת קוֹמַת
הָאָדָם הַמִּלְאָה וְהַרְמֹז "מָה" גִּימָ'
אָדָם וּמָה שָׂאֵלְתָּהּ וַיִּנָּתֶן לָהּ וּמָה
בְּקִשְׁתָּהּ עוֹד וַתַּעֲשׂ: (י"ג) וַתֹּאמֶר
אַסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֶן
גַּם מִחֶר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן
לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם וְאֵת עֲשֶׂרֶת
בְּנֵי הָמֶן יִתְּלוּ עַל הָעֵץ הַיֵּינוּ
בְּקֶשָׁה הַנִּשְׁמָה מִהַגּוֹף שִׁיּוּדִיעַ שְׁכַל
הַחֲטָאִים שֶׁנַּעֲשׂוּ זֶה בְּסִיבַת חֲטָא
אָדָם הָרָאשׁוֹן שֶׁאֵכֵל מִן "הָעֵץ": (י"ד)
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהַעֲשׂוֹת כֵּן וַתִּנָּתֶן
דָּת בְּשׁוֹשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמֶן
תָּלוּ: (טו) וַיִּקְהֵלוּ הַיְּהוּדִים
אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן גַּם בִּיּוֹם אַרְבָּעָה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהֲרֹגוּ בְּשׁוֹשָׁן
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְהֵם מִתְּקַנִּים גַּם
חֲטָאִים "מֶרֶד בַּמַּזִּיד" שֶׁעוֹלָה גִימָ'
308 ע"ה כַּמִּנִּין אִי"ש פָּחוֹת 3

וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת יָדָם: (טז)
וּשְׂאֵר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּמַדִּינֹת
הַמֶּלֶךְ נִקְהְלוּ וְעָמַד עַל נַפְשָׁם
וְנוֹחַ מְאִיבֵיהֶם וְהָרַג בְּשִׁנְאֵיהֶם
חֲמֹשֶׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף כֵּאֵן עָשׂוּ
תִּיקוֹן לַעֲוֹן גִּזְל הַנֶּרְמֵז בַּמִּסְפָּר 75
+ 1 (אלף) = 76 גימ' "בידכם" ולכן
כְּתוּבָה הַמִּשְׁקֵל וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ
אֶת יָדָם לַמְּרוֹת שֶׁהָיָה לָהֶם רְשׁוּת:
(יז) בַּיּוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
אֶדְר וְנוֹחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ
וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֵּה
וְשִׁמְחָה: (יח) וְהַיְּהוּדִים וְהַיְּהוּדִים וְכָל
הַמִּצְוֹת וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים אֲשֶׁר
בְּשׁוֹשָׁן שֶׁעוֹשֶׂה הַגּוֹף בִּלְבַב נִקְהְלוּ
הַתַּאֲסֵפוֹ בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר לַקֶּבֶל עוֹל
מַלְכוּת שְׁמִים בִּ"אֱהָבָה" שֶׁהָיָה יג'
גִּימ' "אֱהָבָה" בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר
שֶׁהַמַּלְכוּת זֶה מִיַּד דּוֹד (14) הַמֶּלֶךְ
בּוֹ וְנוֹחַ בְּחֲמֹשֶׁה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה
אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֵּה חֲשִׁבּוֹן נֶפֶשׁ
וְשִׁמְחָה עַל הַהִתְקַדְּמוֹת
הָרוּחָנִית: (יט) עַל כֵּן הַיְּהוּדִים
הַפְּרָזִים הַמִּצְוֹת שֶׁמִּקְיִימִים
בַּמַּעֲשֵׂה וְדִיבּוּר שֶׁהֵם חִיצוֹנִיִּים
לַמִּצְוֹת שֶׁל הַכּוֹוֶנָה הַיִּשְׁבִּים

הַמִּקְוִימוֹת בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת בְּאֲבָרֵי
הַגּוֹף הַחִיצוֹנִיִּים כְּגוֹן יָדִים רַגְלִים
וְכו', עֹשִׂים אֶת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר
כְּמִנִּין יָד הָרוֹמֵז לַמִּצְוֹת הַפְּרוּחוֹת
לַחֹדֶשׁ אֶדְר שְׁמִחָה וְשִׁמְחָה וְיוֹם
טוֹב וְשִׁמְחָה מְנוֹת אִישׁ מִהֶלֶב
מִקּוֹר הַמִּידוֹת לְרַעְהוֹ אֵל הַשֶּׁכֶל
מִקּוֹר הַמּוֹחִין: (כ) וַיִּכְתֹּב מְרַדְּכִי
וְהִיצֵר הַטּוֹב, שְׁשׁוֹלֵט בַּגּוֹף לֹלָא
עוֹרֵרִין כּוֹתֵב אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַיִּשְׁלַח סִפָּרִים וּמִצְוָה אֶל כָּל
הַיְּהוּדִים לְכָל הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר
שֶׁמִּקְיִים הַגּוֹף בְּכָל מַדִּינֹת בְּכָל
אֲבָרֵי הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ הַגּוֹף
הַקְּרוֹבִים הֶלֶב וְהַרְחוֹקִים וְשֶׁאֵר
הָאֲבָרִים: (כא) לְקִיָּם עֲלֵיהֶם
לְהִיּוֹת עֹשִׂים אֶת יוֹם אַרְבָּעָה
עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֶדְר וְאֵת יוֹם
חֲמֹשֶׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל שָׁנָה
וְשָׁנָה: (כב) כִּימִים אֲשֶׁר נָחוּ
בָּהֶם הַיְּהוּדִים מְאִיבֵיהֶם
וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן
לְשִׁמְחָה וּמֵאֲכָל לִיּוֹם טוֹב
לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתֵּה
וְשִׁמְחָה וּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ
לְרַעְהוֹ וּמִתְנוֹת לְאַבְיּוֹנִים הַכֶּבֶד

בו התאוות. אין "אביון" אלא המתאוה לכל דבר: (כג) וְקָבַל הַיְּהוּדִים אֶת אֲשֶׁר הִחְלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר כָּתַב מֶרְדֳּכָי אֲלֵיהֶם: (כד) כִּי הָמָן בֶּן הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי צָרַר כָּל הַיְּהוּדִים חֹשֵׁב עַל הַיְּהוּדִים לְאַבְדֵם וְהַפִּיל פֹּהר הוּא הַגּוֹרֵל לְהִמָּם וּלְאַבְדֵם: (כה) וּבָבָאָה וּכְאִשֶּׁר הִנְשִׁמָּה בָּאָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַגּוֹף וְרוּצָה לְסַלֵּק אֶת הַיֵּצֵר הָרַע הַמִּנְנוּל אָמַר אִמְרָה אֲמַשׁוּךְ אוֹתוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ (סוכה נב ע"ב, קידושין ל ע"ב) וְשֵׁם בְּלִימּוּד עִם הַסֵּפֶר הוּא נִימוּחַ וּמִיד יֵשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר חֹשֵׁב עַל הַיְּהוּדִים עַל רָאִשׁוֹ וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאִכָּן הוּא נִימוּחַ לוֹ וְחִלָּף מִהַגּוֹף וְכֵן וְאֵת בְּנֵי שְׁאָר כּוֹחוֹתָיו. וְכָל כּוֹחוֹ לְשִׁלוּט בָּא עַל הָעֵץ מַחֲטָא אֲדָה"ר בַּעַץ הַדַּעַת: (כו) עַל כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פִּזְרִים עַל שֵׁם הַפִּזּוֹר עַל כֵּן עַל כָּל דְּבָרֵי הָאֲגָרָת הַזֹּאת וְמָה רָאוּ עַל כָּכָה וְמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם: (כז) קִיְּמוּ וְקָבְלוּ הַיְּהוּדִים עָלֵיהֶם וְעַל זֶרַעַם וְעַל כָּל הַנְּלוּיִם עָלֵיהֶם וְלֹא

יַעֲבֹר לְהִיזוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְמָנָם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה: (כח) וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיָּמִי הַפִּזְרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבֹרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכָרָם לֹא יִסּוּף מִזֶּרַעַם: (כט) וְתַכְתֵּב אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה בֵּת אֲבִיחַיִל וּמֶרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי אֶת כָּל תִּקְוָה לְקַיֵּם אֶת אֲגָרַת הַפִּזְרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית: (ל) וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים אֶל שִׁבְעַת וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אַחֲשֵׁרֹשׁ דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת: (לא) לְקַיֵּם אֶת יָמֵי הַפִּזְרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם כְּאֲשֶׁר קָיָם עָלֵיהֶם מֶרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר הַמֶּלֶכָה וְכְאֲשֶׁר קִיְּמוּ עַל נַפְשָׁם וְעַל זֶרַעַם דְּבָרֵי הַצְּמוּת וְזַעֲקָתָם: (לב) וּמֵאֲמַר אֶסְתֵּר קָיָם דְּבָרֵי הַפִּזְרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתֵּב בַּסֵּפֶר:

פרק י

(א) וַיֵּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אֲחִישֵׁרוֹשׁ
מִסַּעַל הָאָרֶץ וְאֵי הַיָּם: (ב) וְכָל
מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפְרָשֶׁת
גִּדְּלָת מִרְדְּכָי אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ
הַלּוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי מֵדִי וּפָרְס: (ג) כִּי
מִרְדְּכָי הַיְּהוּדִי מִשְׁנֶה לְמֶלֶךְ
אֲחִישֵׁרוֹשׁ וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי
לְרַב אֲחִיו דָּרֵשׁ טוֹב לַעֲמֹ וְדָבָר
שְׁלוֹם לְכָל זָרְעוֹ: